

**UCHWAŁA NR XXVI/188/2021
RADY MIEJSKIEJ W MASZEWIE**

z dnia 29.01.2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Maszewo na 2021 r.**

Na podstawie art. 4¹. ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) uchwala się, co następuje:

§ 1.1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Maszewo na 2021 r.

2. Program, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Maszewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Storma - Piotrowska

Małgorzata Storma - Piotrowska

Załącznik do uchwały Nr XXVI/188/2021
Rady Miejskiej w Maszewie
z dnia 29.01.2021 r.

GMINA MASZEWO

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY MASZEWO NA 2021 R.**

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zwanej dalej „ustawą” do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Stan epidemii i wprowadzone w związku z tym szczególne regulacje nie zwalniają z obowiązku realizacji zadań własnych samorządów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Stosownie do zapisów art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii. W celu realizacji ww. zadań opracowywany jest „Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Maszewo na 2021rok” zwany dalej „Gminnym Programem”, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków oraz przemocy w rodzinie. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym art. 19 pkt. 4 wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 4¹ ust. 2 otrzymał brzmienie: „Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej lub inną jednostkę wskazaną w tym Programie”.

Realizując Gminny Program, należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane w Programie, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym stanowi art. 11¹ ustawy. W kontekście brzmienia art. 4¹ ustawy, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia. Wobec tego, że NPZ na lata 2016-2020 obowiązywał do końca 2020 r. i dotychczas nie został uchwalony, w niniejszym Programie nie odniesiono się do NPZ.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

W celu realizacji zapisu art. 4¹ ustawy, od stycznia 2020 r. w Gminie Maszewo funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny. Przedmiotowe punkty powinny być tworzone przede wszystkim w tych gminach, w których nie ma placówek leczenia uzależnienia od alkoholu lub dostęp do nich jest utrudniony, np. ze względu na dużą odległość lub skomplikowany dojazd. W Polsce działa około 2200 punktów konsultacyjnych, które udzielają pomocy osobom z problemami alkoholowymi i członkom ich rodzin. Utworzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego było przysłowiowym „strzałem w dziesiątkę”. Jest zainteresowanie osób uzależnionych od alkoholu, a przede wszystkim ich rodzin, którzy w Punkcie uzyskują pomoc psychologiczną i terapeutyczną. Wobec powyższego na 2021 r. w Programie zaplanowano dalszą działalność Punktu. Z uwagi na ogłoszony stan pandemii na terytorium naszego kraju, przewidziano także konsultacje z psychologiem i terapeutą w formie kontaktu telefonicznego lub on-line.

Działania, które zostały zawarte w programie skierowane są odpowiednio do stopnia zagrożenia, co oznacza, że profilaktyka uzależnień prowadzona będzie na trzech poziomach: profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej.

Profilaktyka uniwersalna mająca na celu przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych (zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej) poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka. Działania te dotyczą zagrożeń rozpowszechnionych, takich jak np. używanie substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol) czy przemoc.

Profilaktyka selektywna mająca na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych. Cele te mogą być osiągnąć między innymi poprzez ograniczanie czynników ryzyka związanych ze środowiskiem rodzinnym i rówieśniczym, poprawę funkcjonowania emocjonalnego i społecznego, kształtowanie adekwatnych przekonań normatywnych dotyczących narkotyków, promocję postaw prozdrowotnych oraz wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem narkotyków przez dziecko.

Profilaktyka wskazująca są to działania kierowane do jednostek, u których rozpoznano pierwsze objawy zaburzeń lub szczególnie zagrożonych rozwojem problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych, w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi.

Podstawą realizacji programu będzie szeroka współpraca instytucji działających w tym obszarze, które to w swojej ofercie posiadają wachlarz działań i oddziaływań profilaktycznych, kształtujących prozdrowotne postawy i wartości, szczególnie wśród dzieci i młodzieży

W Programie, także przedstawiono diagnozę problemów społecznych przeprowadzoną w standardzie ESPAD - Europejski Program Badań Szkolnych nad Używaniem Alkoholu i Narkotyków) - wśród sprzedawców i mieszkańców gminy Maszewo, w tym wśród dzieci i młodzieży. Określono zasoby instytucjonalne, cel programu i jego zadania oraz zasady wynagradzania członków Komisji i finansowanie Gminnego Programu.

DIAGNOZA PROBLEMÓW

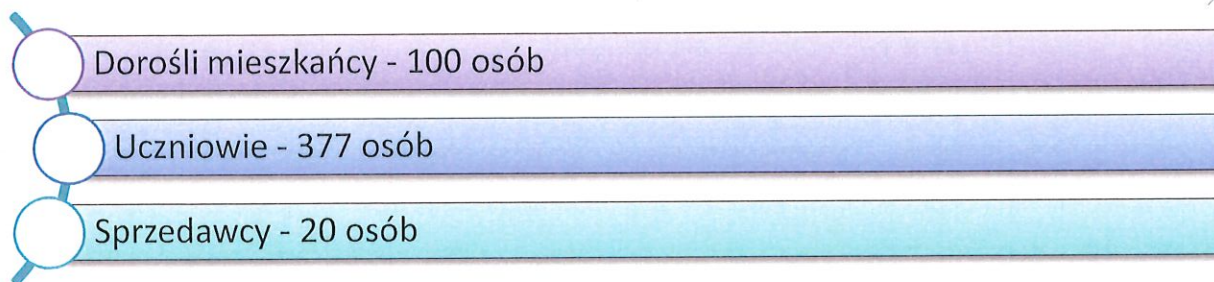
Biorąc pod uwagę życie obywateli w trzeźwości i zapewnienie bezpieczeństwa w rodzinie za niezbędny warunek moralnego i materialnego dobra społeczności gminnej, organy gminy są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, rozwiązywania problemów narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a osobom ich doświadczającym, zapewnienia kompleksowej pomocy; integracji społecznej dla osób uzależnionych.

W działaniach podejmowanych na rzecz wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie organy gminy współdziałają z kościołem katolickim oraz organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami i innymi specjalistycznymi jednostkami, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, bezpiecznej rodziny spełniającej funkcje wychowawcze.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz przemocy powinny być realizowane poprzez kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspakajanie motywuje obywateli do powstrzymywania się od spożycia alkoholu i narkotyków,
- 2) działalność wychowawczą, zapobiegawczą i funkcyjną,
- 3) ograniczenie dostępności alkoholu,
- 4) działanie mające na celu leczenie, rehabilitację i readaptację osób uzależnionych; ograniczenie szkód zdrowotnych; terapię sprawców i osób doświadczających przemocy,
- 5) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu, narkotyków, stosowania przemocy i ich usuwanie,
- 6) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania alkoholu i narkotyków; posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 7) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Na przełomie października i listopada 2019 r. zostały przeprowadzone badania w standardzie ESPAD (Europejski Program Badań Szkolnych nad Używaniem Alkoholu i Narkotyków) wśród sprzedawców i mieszkańców gminy Maszewo, w tym wśród dzieci i młodzieży. W badaniu łącznie wzięło udział 497 osób, w tym:

Celem przeprowadzonych badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy, m. in.: problem alkoholowy i narkotykowy oraz problem przemocy.

Badania wśród mieszkańców i sprzedawców zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety. W przypadku uczniów zastosowano badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej (CAWI). Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

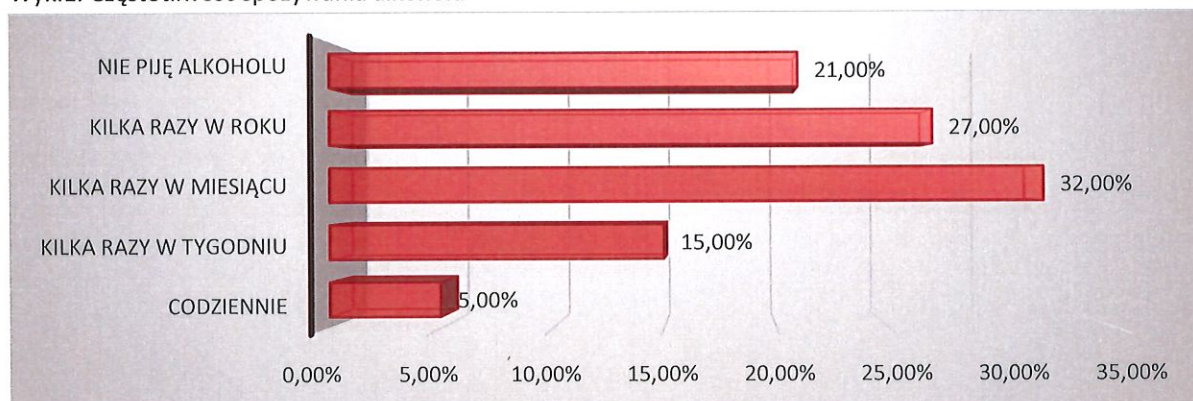
W badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie Maszewo wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców. Kobiety stanowiły 59% badanej próby, zaś 41% mężczyźni. Analizując badaną próbę ze względu na wiek, można dostrzec, że najliczniejszą grupę badanych stanowiły osoby w wieku 46-55 lat (35%). Respondenci w wieku 36-45 lat stanowili 22% próby, 16% ankietowanych znajdowało się w grupie 26-35 lat. Osoby do 25 roku życia stanowiły 11% badanej społeczności, a 14% próby to osoby w wieku 56-65 lat. Natomiast osoby powyżej 65 roku życia tworzyły 2% próby badawczej. 34% badanych to osoby z wykształceniem zawodowym, a kolejne 34% to osoby z wykształceniem średnim lub pomaturalnym. Wykształcenie wyższe posiadało natomiast 28% respondentów, a wykształceniem podstawowym legitymowało się 4% badanej społeczności. Osoby pracujące w przedsiębiorstwach prywatnych stanowiły 36% grupy badawczej. W instytucjach publicznych (rządowych lub samorządowych) pracuje 28% badanych osób. Kolejne 15% badanych prowadzi własną działalność gospodarczą. 5% ankietowanych to rolnicy, 4% respondentów to emeryci lub renciści, zaś 12% ankietowanych mieszkańców to osoby bezrobotne. Zdecydowana większość badanych pozytywnie oceniła swoją sytuację materialną – 8% osób uważa, że ich sytuacja jest bardzo dobra, zaś 60% badanych oceniło ją

dobrze. 26% ankietowanych neutralnie oceniło swoją sytuację materialną. Natomiast 5% badanych przyznało, iż ma złą sytuację materialną, zaś kolejny 1% osób ocenił ją bardzo źle. Najliczniejszą grupę tworzyły osoby zamężne lub żonate – 63%. Osoby stanu wolnego stanowiły 17% badanej społeczności. Natomiast 9% respondentów to osoby rozwiedzione, zaś kolejne 11% osób to wdowiec lub wdowa.

PROBLEM ALKOHOLOWY

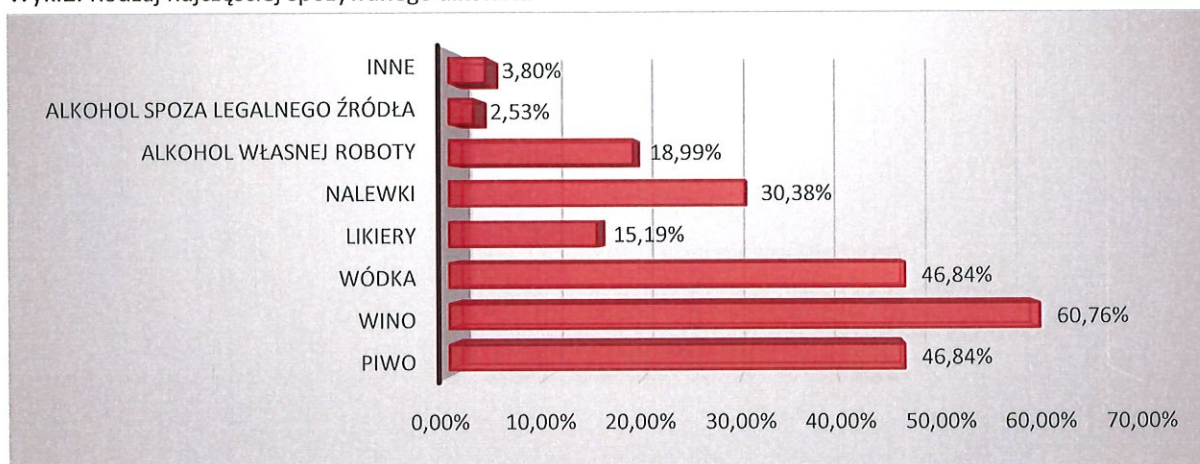
Spośród ankietowanych dorosłych; 21% deklaruje, że w ogóle nie pije alkoholu, zaś 27% badanych pije napoje alkoholowe kilka razy w roku. 32% respondentów sięga po alkohol kilka razy w miesiącu, a 15% kilka razy w tygodniu. Natomiast 5% badanych pije alkohol codziennie, co wskazuje, że te osoby mogą zmagać się z problemem alkoholowym.

Wyk.1. Częstotliwość spożywania alkoholu

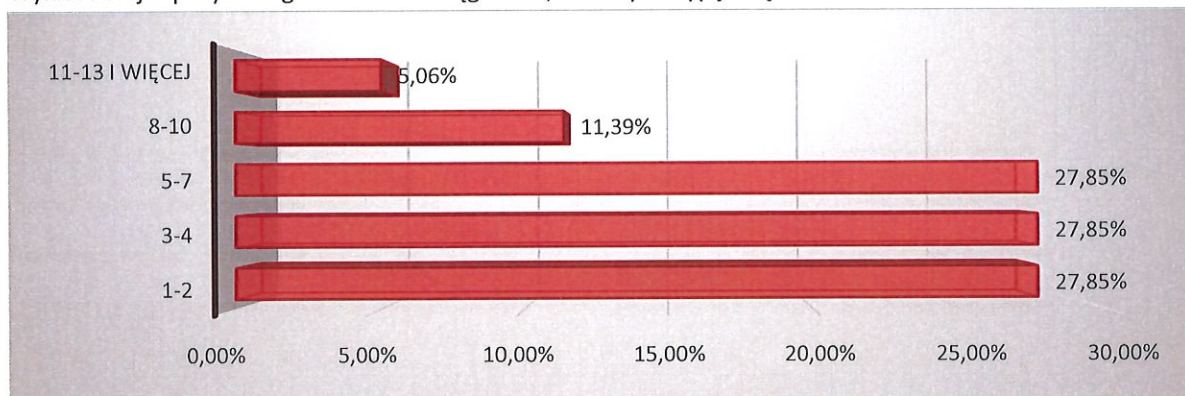
Analizując popularność napojów alkoholowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Maszewo, można zauważyć, że wino (60,76%) to najczęściej wybierany alkohol. Mieszkańcy sięgają również po piwo (46,84%) i wódkę (46,84%), alkohol własnej roboty (18,99%), likiery (15,19%) oraz alkohol spoza legalnego źródła (2,53%).

Wyk.2. Rodzaj najczęściej spożywanego alkoholu

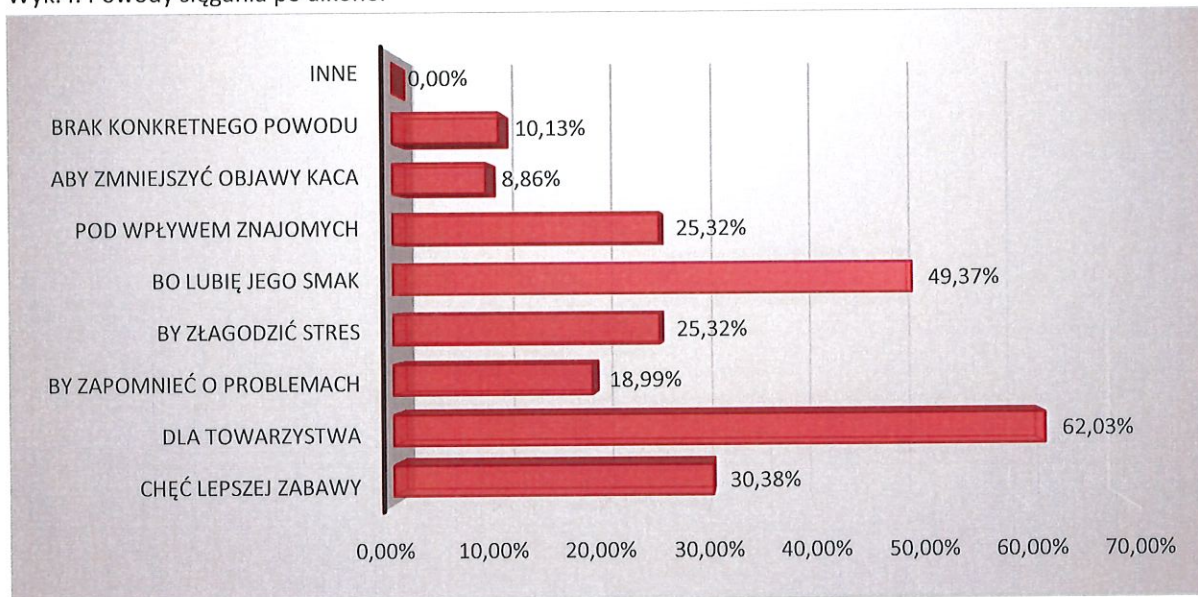
Większość respondentów, jednorazowo wypija od 1 do 2 porcji alkoholu (27,85%), od 3 do 4 porcji alkoholu (27,85%) oraz kolejne 27,85% ankietowanych wypija jednorazowo 5 - 7 porcji alkoholu. 11,39% osób wypija 8 - 10 porcji oraz kolejne 5,06% badanych 11 - 13 i więcej porcji.

Wyk.3. Porcje spożywanego alkoholu w ciągu dnia, w którym wypija się alkohol

Towarzystwo to główny powód sięgania po alkohol przez mieszkańców gminy – taką odpowiedź wskazało 62,03% badanych. W dalszej kolejności wymieniano następujące powody: preferencje smakowe (49,37%), chęć lepszej zabawy (30,38%), próba złagodzenia stresu (25,32%), wpływ znajomych (25,32%), próba zapomnienia o problemach (18,99%), brak konkretnego powodu (10,13%) oraz chęć zmniejszenia objawów kaca (8,86%).

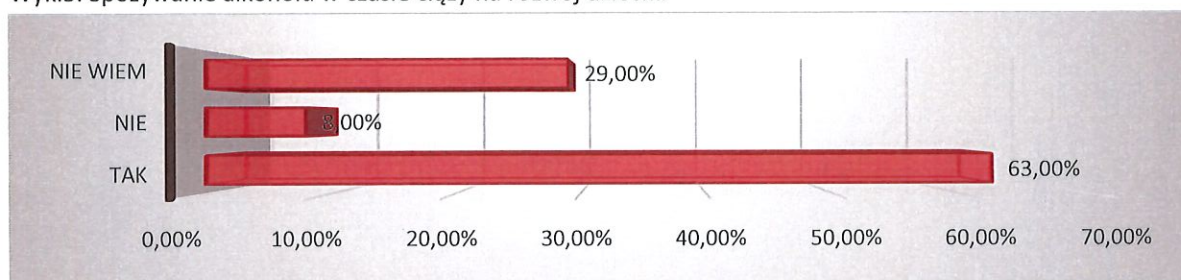
Wyk.4. Powody sięgania po alkohol

20,25% ankietowanych oświadczyło, iż zdarzało im się kierować pojazdem w stanie nietrzeźwości. Wśród 15,19% respondentów taka sytuacja zdarzyła się raz, a 5,06% osób zdarza się to sporadycznie. Dodatkowo, 5,06% ankietowanych było zatrzymanych za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości. Warto zwrócić uwagę, iż 44,00% respondentów przyznało, że widuje sytuację prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości. 35,00% ankietowanych widuje taką sytuację rzadko, 6,00% osób widuje ją czasami, 4,00% widuje ją często. Świadczyć to może o występowaniu zjawiska prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu.

Spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży to kolejny istotny problem. Na uwagę zasługuje fakt, iż większość respondentów uważa, że takie zachowanie ma wpływ na rozwój dziecka (63,00%), a 8,00% osób nie zgodziło się z tą opinią. 29,00% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż mieszkańcy posiadają wiedzę dotyczącą szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Wyk.5. Spożywanie alkoholu w czasie ciąży na rozwój dziecka

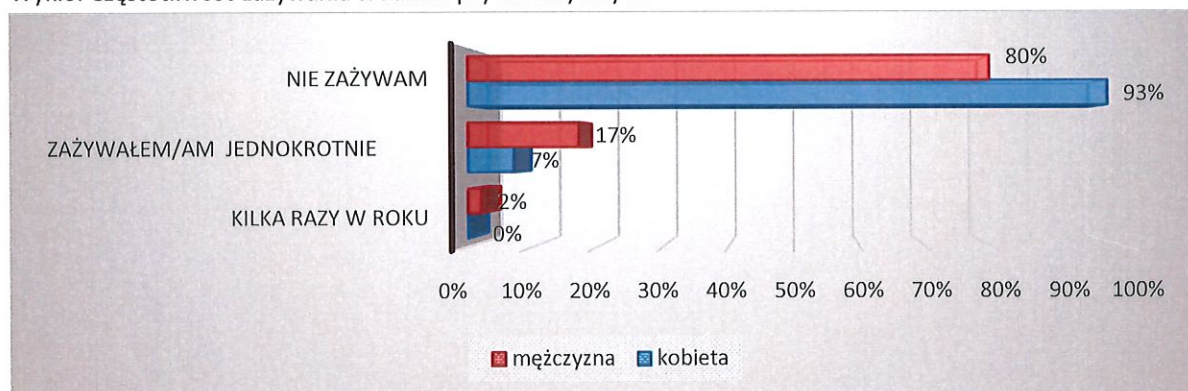

Niepokój budzi jednak fakt, iż 9,00% badanych mieszkańców widziało na terenie gminy kobiety w ciąży spożywające alkohol. 66,00% osób przyznało, że nigdy nie widziało takiej sytuacji, a 25,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

PROBLEM NARKOTYKOWY

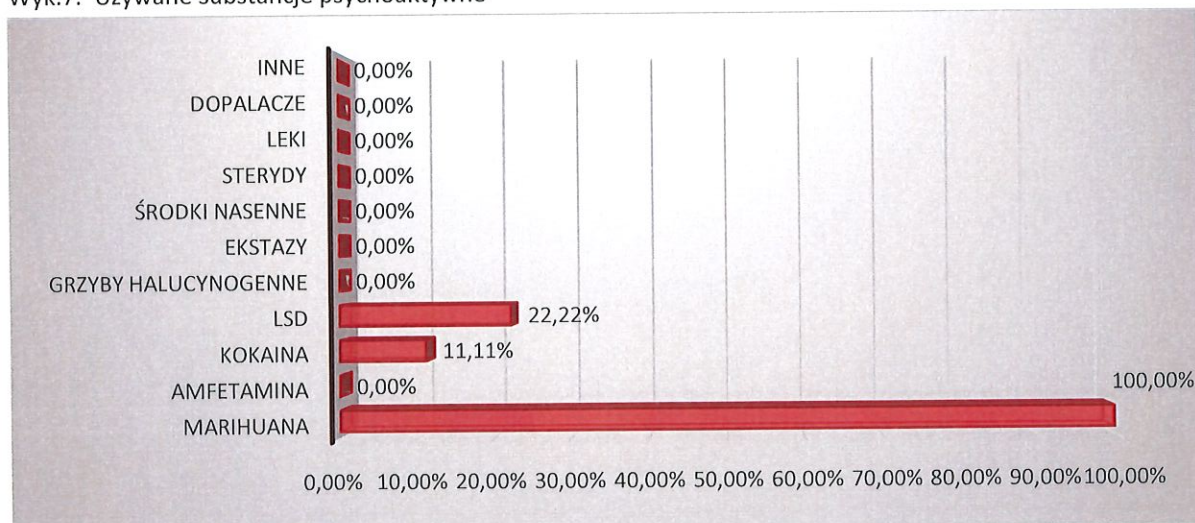
Do kontaktu ze środkami psychoaktywnymi przyznało się 20% mężczyzn i 7% kobiet. Mężczyźni zażywali te środki: jednokrotnie (17%) oraz kilka razy w roku (2%). Kobiety sięgały po substancje psychoaktywne jednokrotnie (7%).

Wyk.6. Częstotliwość zażywania środków psychoaktywnych

Wszyscy ankietowani, którzy sięgali po substancje psychoaktywne zażywali marihuanę, 22% osób zażyło LSD, a 11,11% sięgało po kokainę. Respondenci nie zażywali innych substancji.

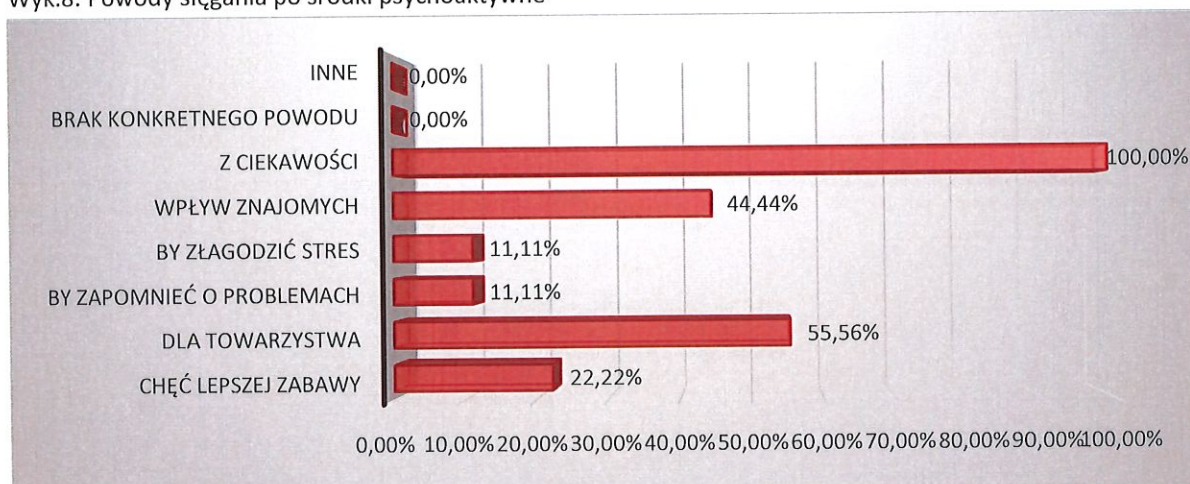
Wyk.7. Używane substancje psychoaktywne

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Głównym, wymienianym powodem sięgania po substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców gminy była: ciekawość (100%), towarzystwo (55,56%), wpływ znajomych (44,44%), chęć lepszej zabawy (22,22%), by zapomnieć o problemach (11,11%) oraz chęć złagodzenia stresu (11,11%).

Wyk.8. Powody sięgania po środki psychoaktywne

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na pytanie o ocenę możliwości pozyskania narkotyków na terenie gminy Maszewo, aż 72,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 18,00% osób uważa, że są one trudno dostępne, a zdaniem 8,00% badanych substancje te są całkowicie niedostępne. Z tą opinią nie zgodziło się 2,00% respondentów – uważają oni, że narkotyki są łatwo dostępne w gminie.

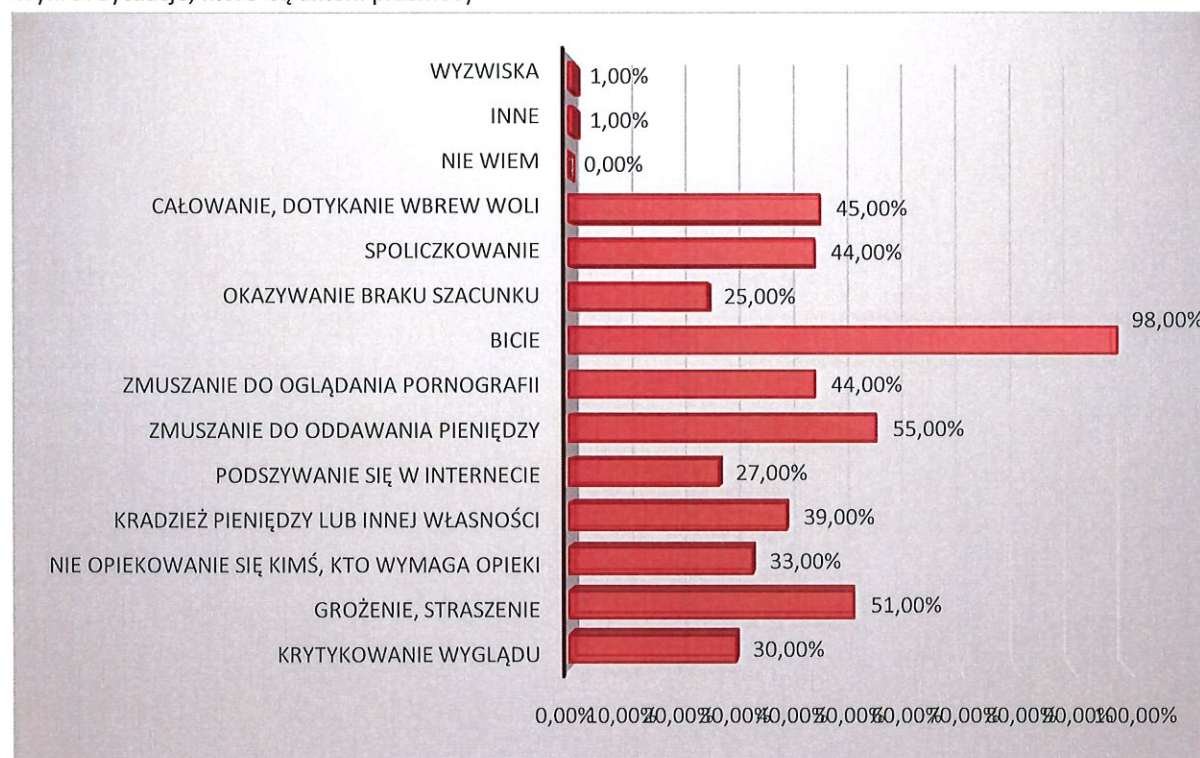
Zdecydowana większość ankietowanych (88,00%) nie potrafiła wskazać miejsc w gminie Maszewo, w których można kupić substancje psychoaktywne. Pozostałe osoby wskazywały na: okolice szkoły (4,00%), dyskotekę (2,00%), centrum miejscowości (2,00%),

siłownię (1,00%) oraz osiedle (1,00%). Dodatkowo 12,00% osób zna konkretne osoby sprzedające narkotyki (pytanie było wielokrotnego wyboru).

PROBLEM PRZEMOCOWY

Ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali na: bicie (98,00%), zmuszenie do oddawania pieniędzy (55,00%), grożenie, straszenie (51,00%), całowanie, dotykanie wbrew woli (45,00%), zmuszanie do oglądania pornografii (44,00%), spoliczkowanie (44,00%), kradzież pieniędzy lub innej własności (39,00%), nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki (33,00%), krytykowanie wyglądu (30,00%) podszywanie się w Internecie (27,00%), okazywanie braku szacunku (25,00%) i wyzwiska (1,00%).

Wyk. 9. Sytuacje, które są aktem przemocy

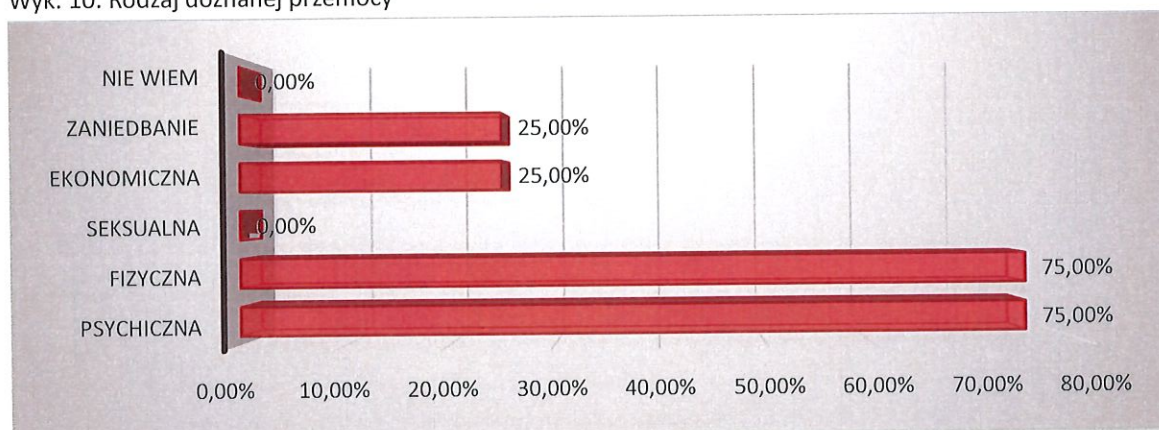

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazało 98,00% osób. W dalszej kolejności wskazywano na: zażywanie dopalaczy (56,00%), zażywanie narkotyków (51,00%), choroby (35,00%), wykluczenie społeczne (25,00%) i zażywanie leków (24,00%).

Wśród ankietowanych 4% osób przyznało, że doświadczyło kiedykolwiek przemocy. Osoby te doznały głównie przemocy psychicznej (75,00%) oraz fizycznej (75,00%), a także przemocy ekonomicznej (25,00%) oraz zaniedbania (25,00%).

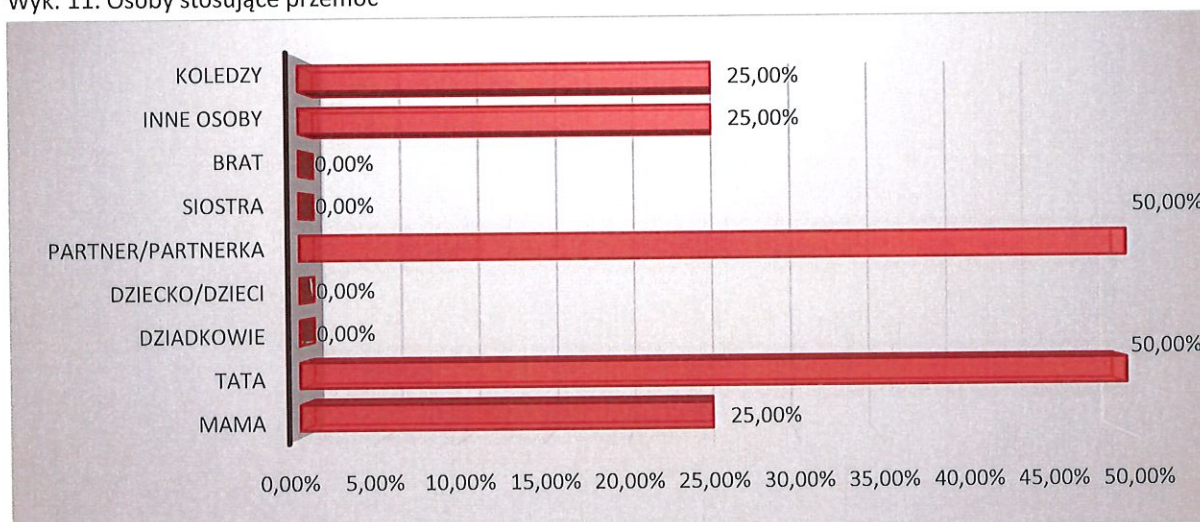
Wyk. 10. Rodzaj doznanej przemocy

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Połowa osób, które doznały przemocy twierdzi, że sprawcą był ojciec, bądź partner/partnerka. Co czwarty mieszkaniec wskazał na matkę, kolegów oraz inne osoby.

Wyk. 11. Osoby stosujące przemoc

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Dodatkowo 8,00% ankietowanych przyznało, że sami stosowali przemoc wobec innych osób. Osoby te stosowały przemoc fizyczną (100,00%), psychiczną (50,00%), zaniedbanie (12,00%) oraz przemoc seksualną (25,00%). Ankietowani, którzy przyznali, że zdarzyło im się stosować przemoc, używali jej w stosunku do partnera/partnerki (50,00%), rodzeństwa (25,00%), do dziecka/dzieci (12,50%), rodziców (12,50%), kolegów (12,50%), nieznajomych (12,50%) oraz innych osób (25,00%). Większość respondentów stosujących przemoc robiła to pod wpływem alkoholu – takiej odpowiedzi udzieliło 87,50% osób. Natomiast 37,50% respondentów nie było pod wpływem żadnych substancji psychoaktywnych. 65,00% mieszkańców uważa, że nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, zaś 11,00% uważa, że takie okoliczności istnieją. 24,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Większość osób (67,00%) uważa, że stosowanie kar fizycznych

w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Przeciwnego zdania było 9,00% ankietowanych mieszkańców, a 24,00% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

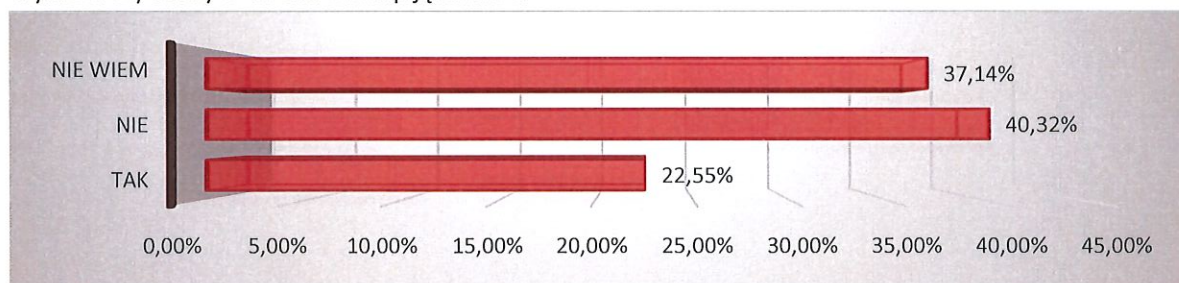
BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

W badaniu ankietowym na terenie gminy Maszewo w szkołach podstawowych wzięło udział 377 uczniów, gdzie 46% próby stanowiły dziewczynki zaś 54% chłopcy. Najliczniejszą grupę tworzyli uczniowie klasy VI (28%) oraz uczniowie klasy V (25%). 23% uczniów uczęszczało do klasy VII, 17% osób to uczniowie klasy VIII, a 7% to uczniowie klasy IV. Charakteryzując badaną próbę ze względu na wiek można zauważyć, że najliczniejszą jej część stanowili uczniowie w wieku 11-13 lat (62%). 20% uczniów to osoby w wieku 14-16 lat, zaś 18% osób to uczniowie w wieku 8 -10 lat. W ankietowaniu wzięło również udział 1% uczniów w wieku 17 i więcej lat.

PROBLEM ALKOHOLOWY

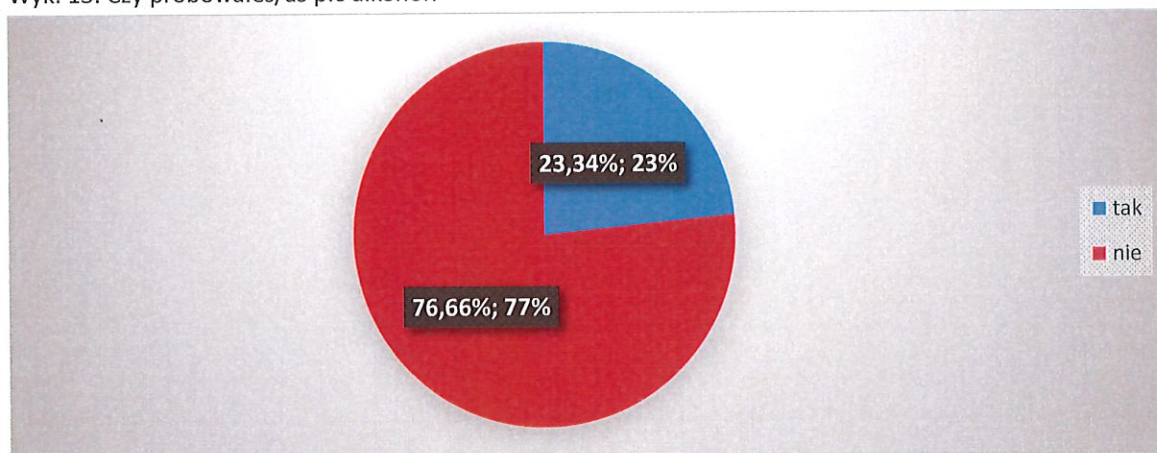
Na początek respondentów zapytano, czy ich zdaniem, osoby w ich wieku spożywają alkohol. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 22,55% badanych, zaś 40,32% osób nie zgodziło się z tą opinią, a 37,14% osób nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Wyk. 12. Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

Należy zwrócić uwagę na fakt, że 23,34% uczniów próbowało już kiedykolwiek pić alkohol.

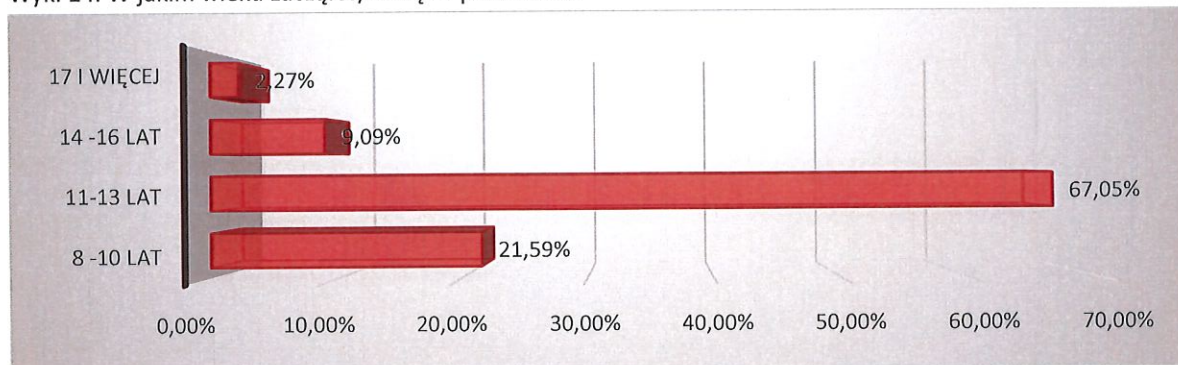
Wyk. 13. Czy próbowałeś/aś pić alkohol?

Kontakt z alkoholem zadeklarowało 18% dziewczynek i 28% chłopców. Jak widać, sięganie po alkohol wśród uczniów ma istotny statystycznie związek z płcią – chłopcy częściej niż dziewczynki przyznawali się do spożywania alkoholu.

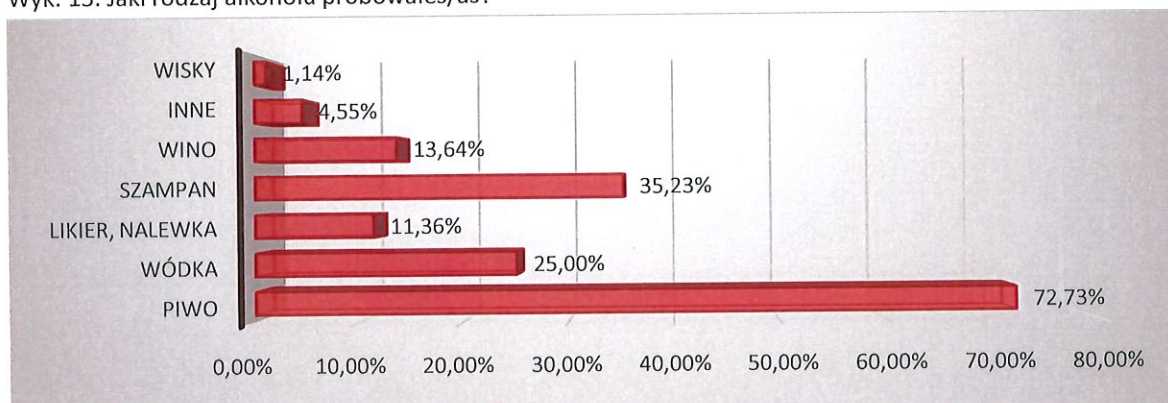
Uczniowie najczęściej sięgali pierwszy raz po alkohol w wieku 11-13 lat – taką odpowiedź wskazało 67,05% badanych. 21,59% uczniów pierwszy raz piło alkohol w wieku 8-10 lat. Natomiast w wieku 14-16 lat pierwszy raz po alkohol sięgnęło kolejne 9,09% uczniów. 2,27% badanych piło pierwszy raz alkohol mając 17 i więcej lat.

Wyk. 14. W jakim wieku zacząłeś/zaczęłaś pić alkohol?

Uczniowie sięgający po alkohol najczęściej wybierają piwo (72,73%), następnie szampan (35,23%) i wódkę (25%). Po wino sięga 13,64% badanych, po likiery i nalewki 11,36%, 1,14% po whisky, a 4,55% wybiera inne alkohole, nie podając konkretnych nazw.

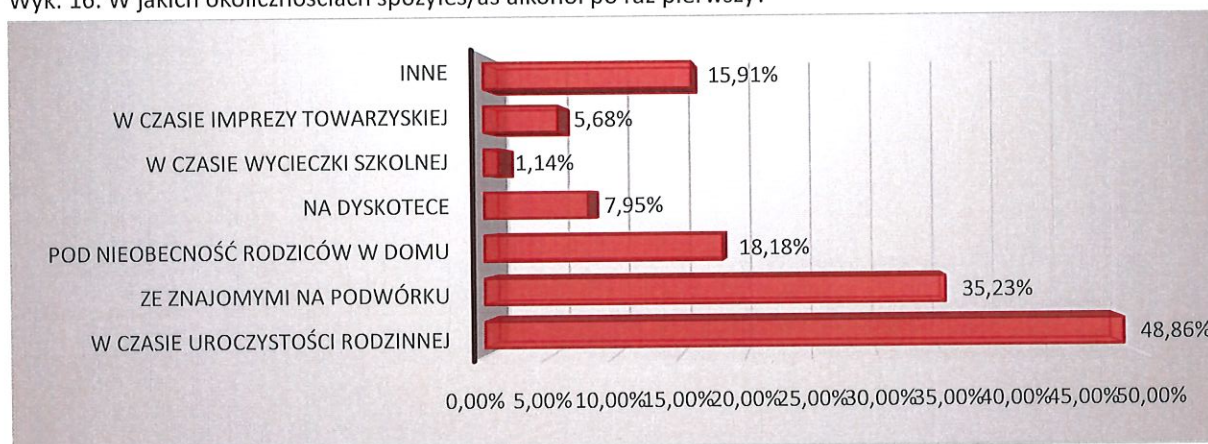
Wyk. 15. Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie po raz pierwszy sięgali po alkohol podczas uroczystości rodzinnej (48,86%), ze znajomymi na podwórku (35,23%), a także: pod nieobecność rodziców (18,18%), na dyskotecę (7,95%), w czasie imprezy towarzyskiej (5,68%) oraz w czasie wycieczki szkolnej (1,14%). 15,91% uczniów wskazało również na inne okoliczności, jednak nie podali konkretnych przykładów.

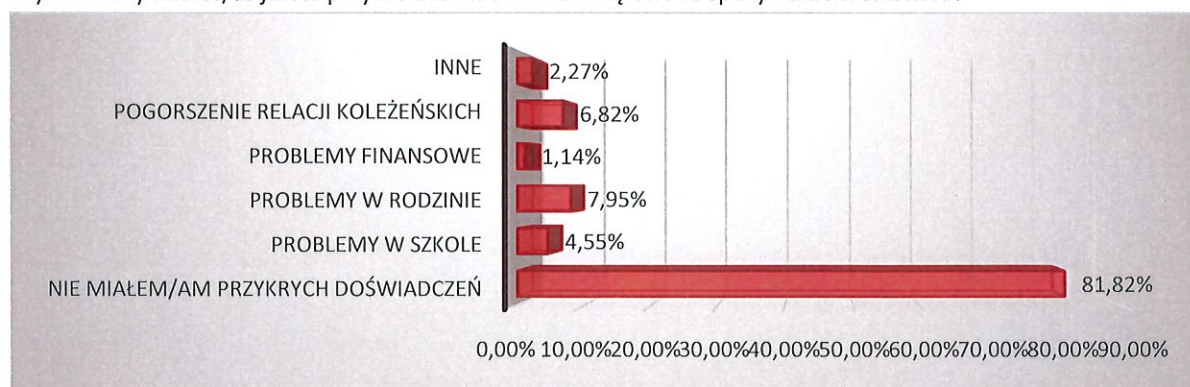
Wyk. 16. W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Co istotne, większość uczniów nie doświadczyła nigdy przykrych konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu – takiej odpowiedzi udzieliło 81,82% osób. Pozostali uczniowie wskazywali na: problemy rodzinne (7,95%), pogorszenie relacji koleżeńskich (6,82%), problemy w szkole (4,55%), problemy finansowe (1,14%) oraz inne konsekwencje, których uczniowie konkretnie nie wymienili (2,27%).

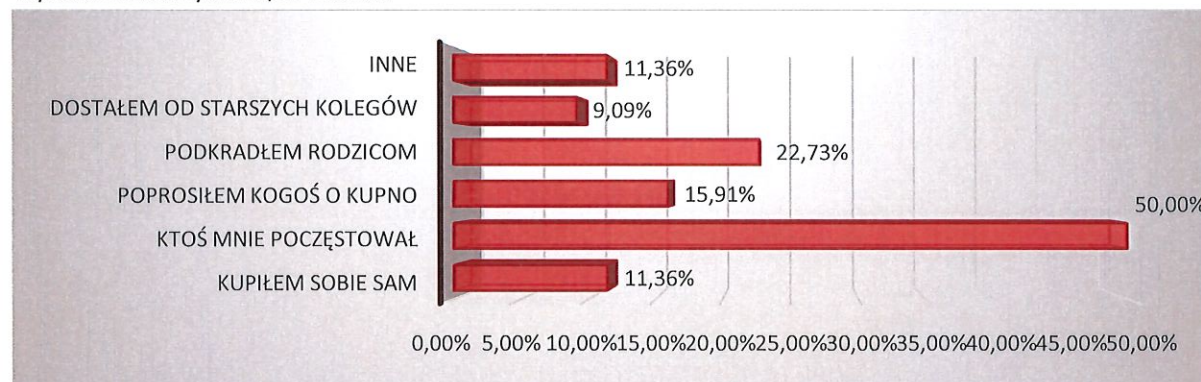
Wyk. 17. Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Interesujący wydaje się fakt, skąd uczniowie mają alkohol, skoro zgodnie z prawem nie mogą sami go kupić. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, uczniowie najczęściej są nim częstowani (50,00%), podkradają go rodzicom (22,73%), proszą kogoś o kupno (15,91%), kupują sobie samodzielnie (11,36%), dostają go od starszych kolegów (9,09%). Kolejne 11,36% uczniów wskazało na inne sposoby, jednak osoby te nie wymieniały konkretnych przykładów, które miały na myśli wskazując tę odpowiedź.

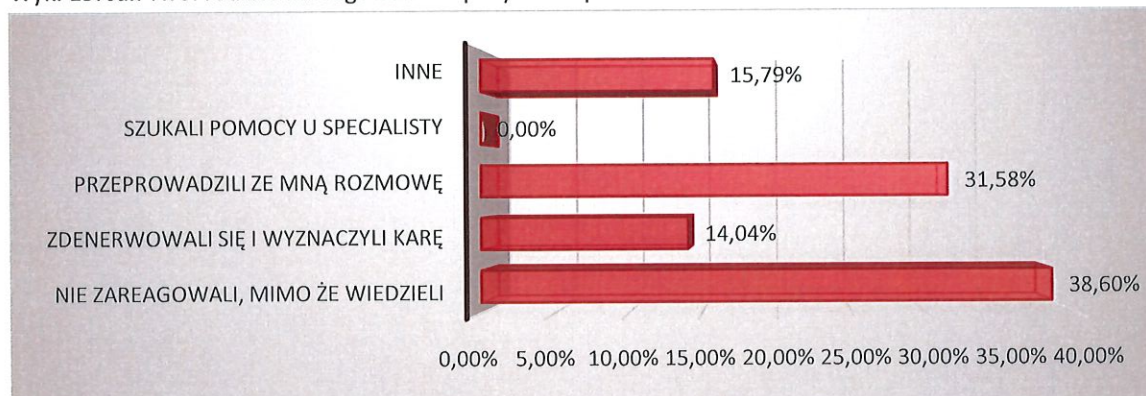
Wyk. 18. Jak otrzymałeś/aś alkohol?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Co ciekawe, zdaniem większości uczniów ich rodzice wiedzą o tym, iż spożywają oni alkohol. Takiej odpowiedzi udzieliło 64,77% osób. Następnie respondentów zapytano o reakcje ich rodziców na spożywanie przez nich alkoholu. 38,60% przyznała, że ich rodzice nie zareagowali w ogóle na tę informację. 31,58% uczniów zadeklarowało, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę, 14,04% osób oznajmiło, iż rodzice zdenerwowali się i wyznaczili karę, a 15,79% osób przyznało, że rodzice zareagowali w inny sposób, nie podali jednak jakie to były zachowania.

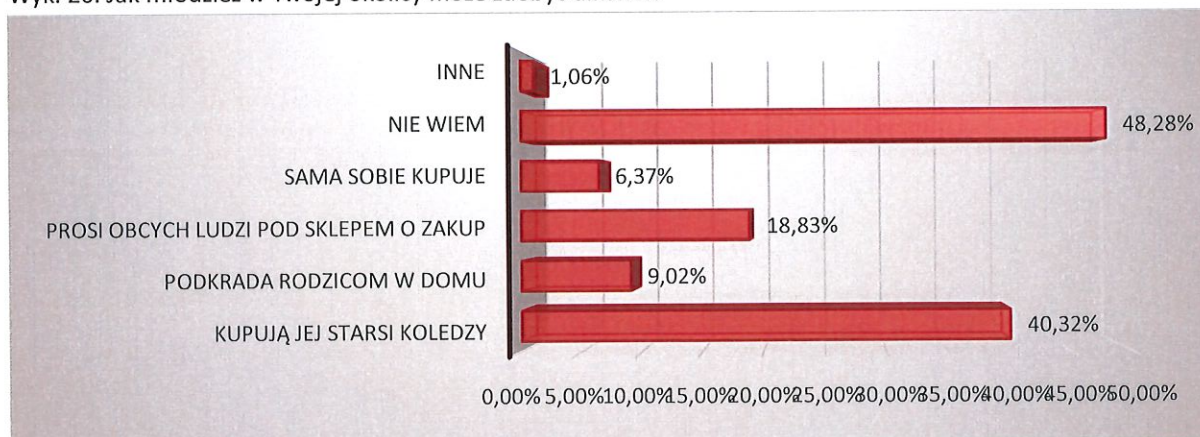
Wyk. 19. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Dla 18,83% ankietowanych zdobycie alkoholu w gminie jest czymś łatwym. Z tą opinią nie zgodziło się 27,59% uczniów, a 53,58% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Na pytanie jak, w jaki sposób można zdobyć alkohol? Większość uczniów przyznała, iż nie ma wiedzy na ten temat (48,28%). Pozostali uczniowie wskazywali na następujące sposoby: kupują starsi koledzy (40,32%), proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup (18,83%), podkradają rodzicom (9,02%), sami sobie kupują (6,37%) oraz zdobywają go w inny sposób (1,06%).

Wyk. 20. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

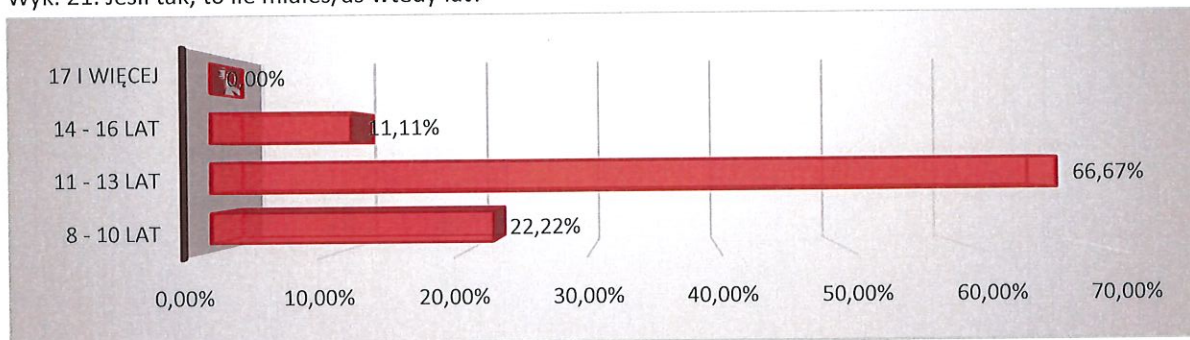

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

PROBLEM NARKOTYKOWY

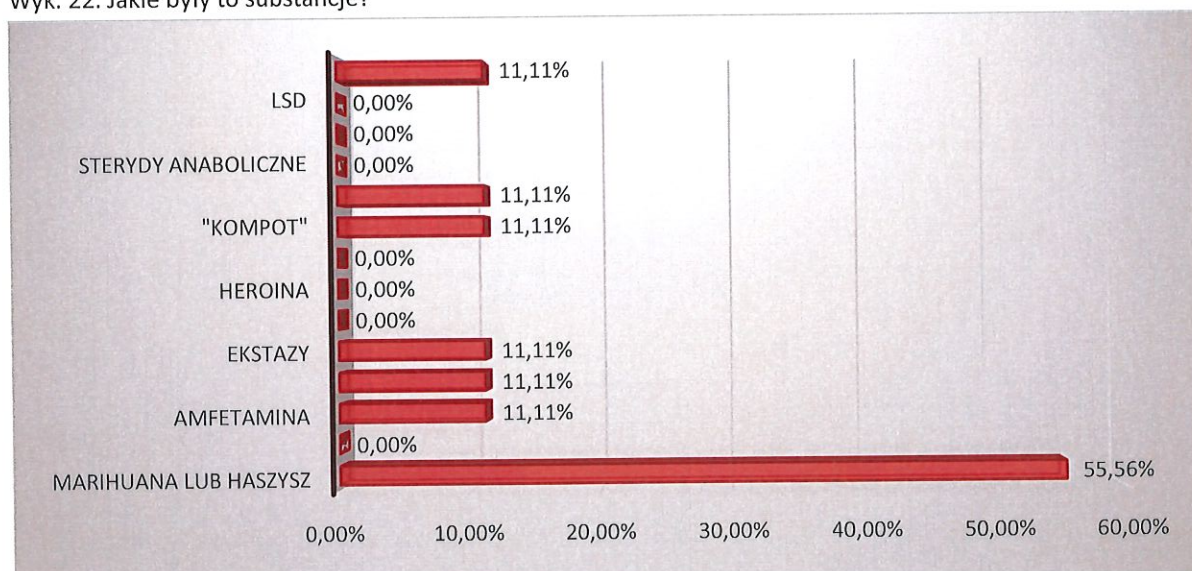
Do zażywania środków psychoaktywnych przyznało się 2,39% uczniów. Do kontaktu z narkotykami przyznało się 2% dziewczynek oraz 3% chłopców. Uczniowie, którzy przyznali, że zażywali kiedykolwiek środki psychoaktywne pierwszy raz, zażywali je w wieku 11-13 lat (66,67%), 8-10 lat (22,22%) oraz 14-16 lat (11,11%).

Wyk. 21. Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?

Uczniowie Ci zażywali: marihuanę lub haszysz (55,56%), amfetaminę (11,11%), grzyby halucynogenne (11,11%), ekstazy (11,11%), dopalacze (11,11%) oraz „Kompot” (11,11%) i inne substancje (11,11%).

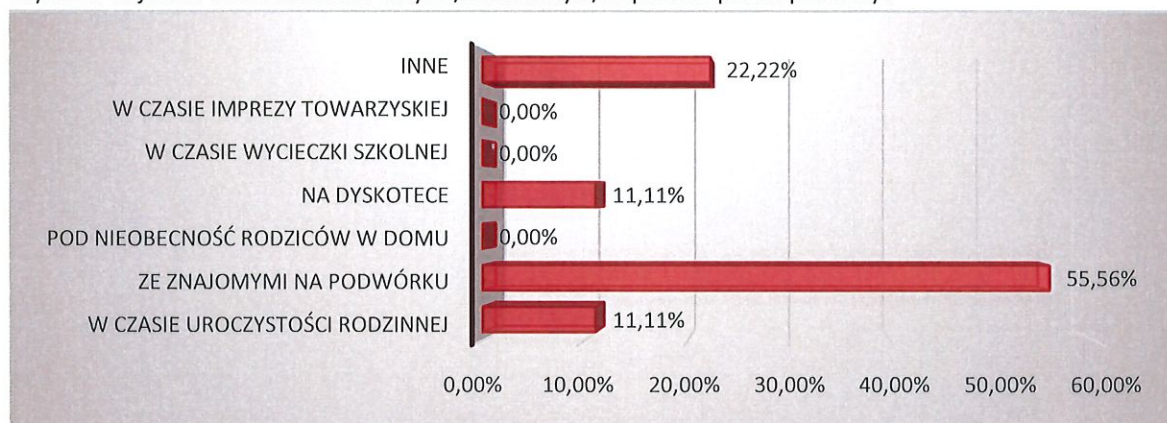
Wyk. 22. Jakie były to substancje?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie pierwszy raz sięgnęli po substancje psychoaktywne ze znajomymi na podwórku (39%) oraz na dyskotecie (55,56%), w czasie uroczystości rodzinnej (11,11%), na dyskotecę (11,11%) oraz w innych okolicznościach (22,22%).

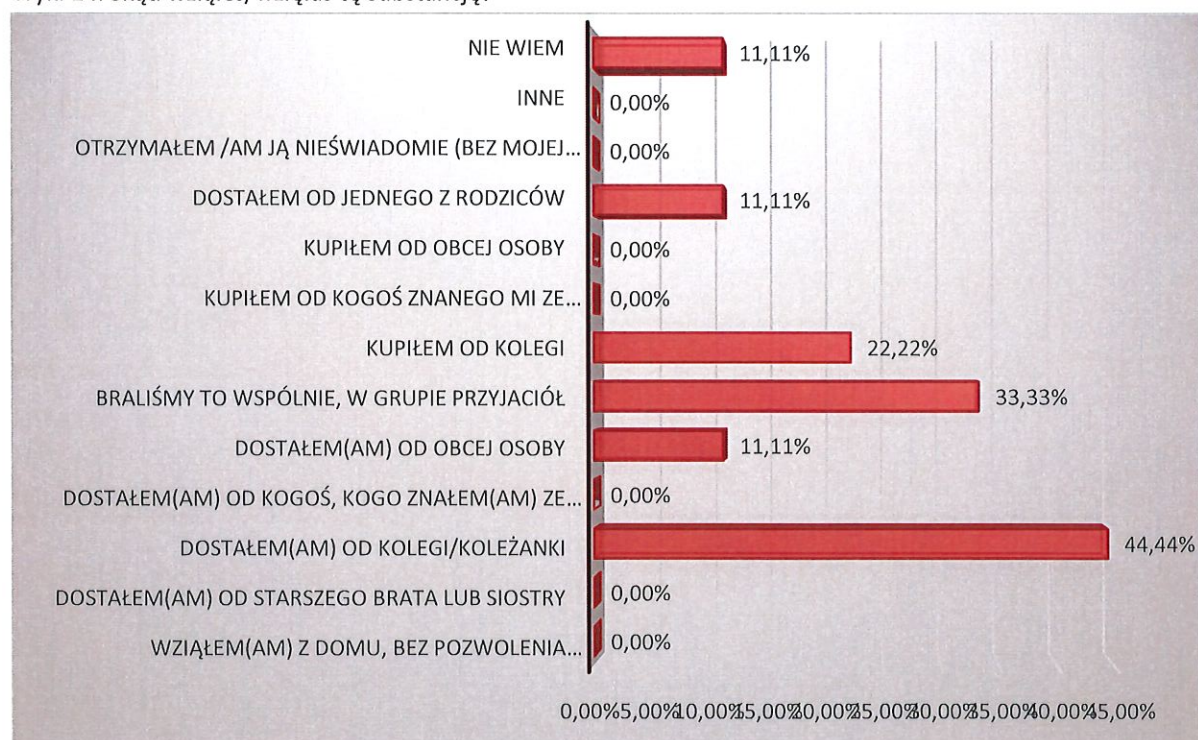
Wyk. 23. W jakich okolicznościach zażyłeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy?

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Niezwykle ciekawe wydaje się to skąd uczniowie biorą tego typu substancje, skoro są one prawnie zabronione. Jednak jak wynika z ich odpowiedzi, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest niemożliwe. Uczniowie najczęściej wskazywali, że: dostali je od kolegi/koleżanki (44,44%), zażywali je w grupie znajomych (33,33%), kupili od kolegi (22,22%), otrzymali je od jednego z rodziców (11,11%) oraz dostali od obcej osoby (11,11%). Kolejne 11,11% uczniów wskazało odpowiedź „inne”, jednak nie wyjaśnili tej odpowiedzi.

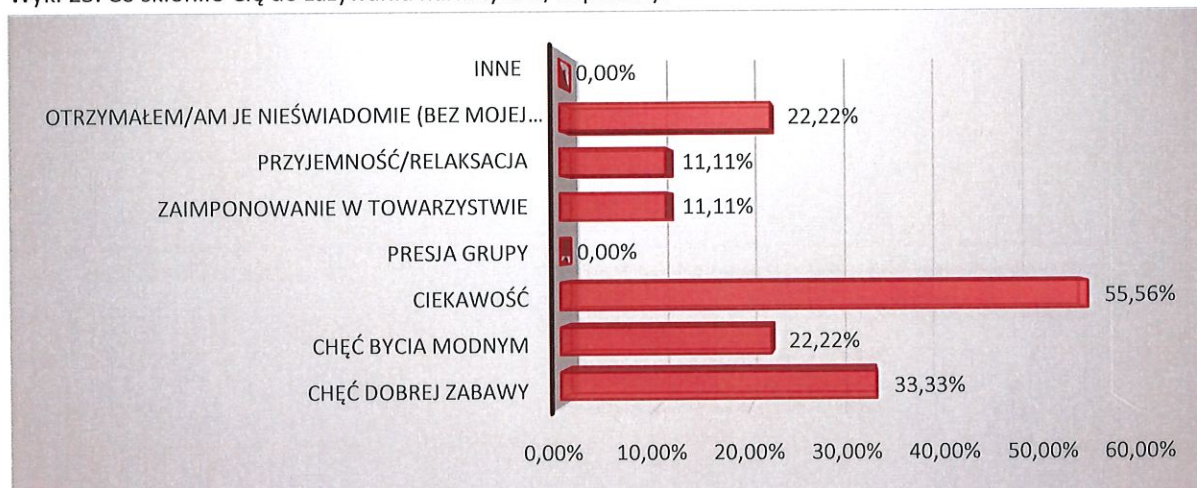
Wyk. 24. Skąd wziąłeś/wzięłaś tę substancję?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ciekawość (55,56%) oraz chęć dobrej zabawy (33,33%) to główne czynniki motywujące uczniów do zażywania substancji psychoaktywnych. W dalszej kolejności wskazywali oni również na istotność następujących kwestii: chęć bycia modnym (22,22%), otrzymanie nieświadome, bez zgody (22,22%), przyjemność/ relaksacja (11,11%) oraz zaimponowanie w towarzystwie (11,11%).

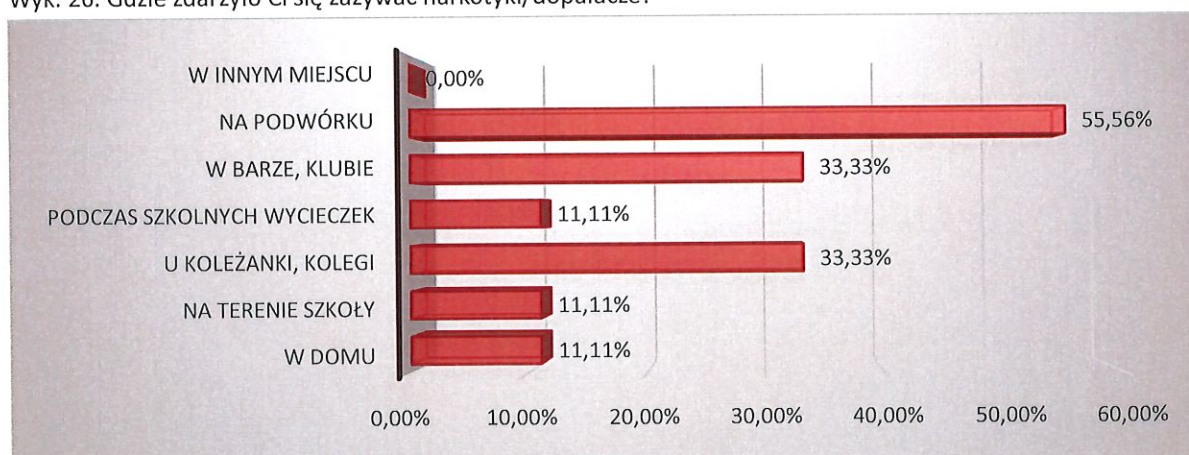
Wyk. 25. Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków/dopalaczy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie najczęściej sięgają po substancje na podwórku (55,56%), u koleżanki/kolegi (33,33%), w barze lub klubie (33,33%), podczas szkolnych wycieczek (11,11%), na terenie szkoły (11,11%) oraz w domu (11,11%).

Wyk. 26. Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze?

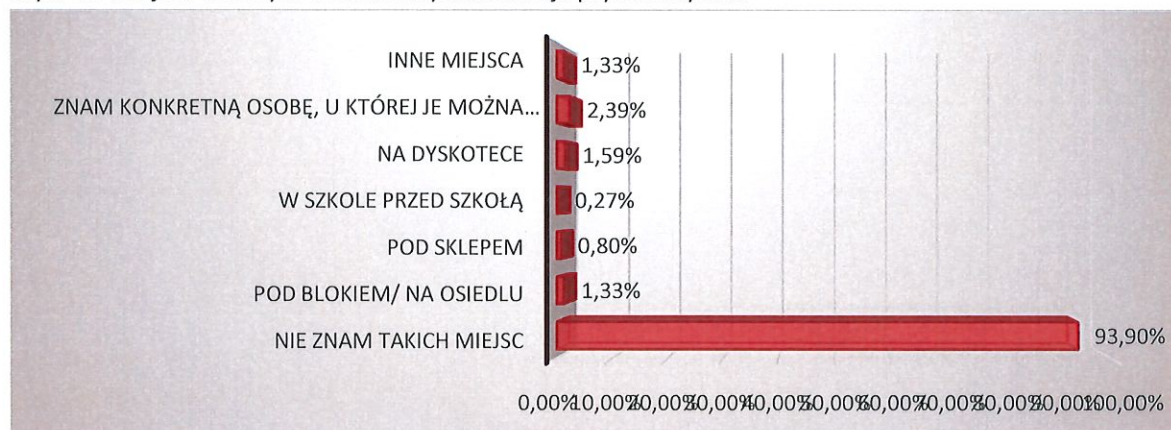

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wszyscy uczniowie, którzy zażywali kiedykolwiek narkotyki uważają, że ich rodzice wiedzą o tym. 5,04% uczniów uważa, że pozyskanie narkotyków lub dopalaczy w ich gminie jest łatwe. Przeciwnego zdania jest natomiast 41,11% badanych. Istotny jest fakt, iż większość uczniów

(53,85%) nie ma wiedzy na ten temat, co świadczy o tym, że nie poszukiwali tego typu informacji. Uczniowie w większości nie potrafili wskazać miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze – takiej odpowiedzi udzieliło 93,90% ankietowanych. Pozostałe osoby wskazywały na: dyskotekę (1,59%), osiedle (1,33%), pod sklepem (0,80%), okolice szkoły (0,27%) i inne miejsca (1,33%). 2,39% uczniów zna osobę, u której można kupić narkotyki.

Wyk. 27. Miejsca w których można nabyć substancje psychoaktywne

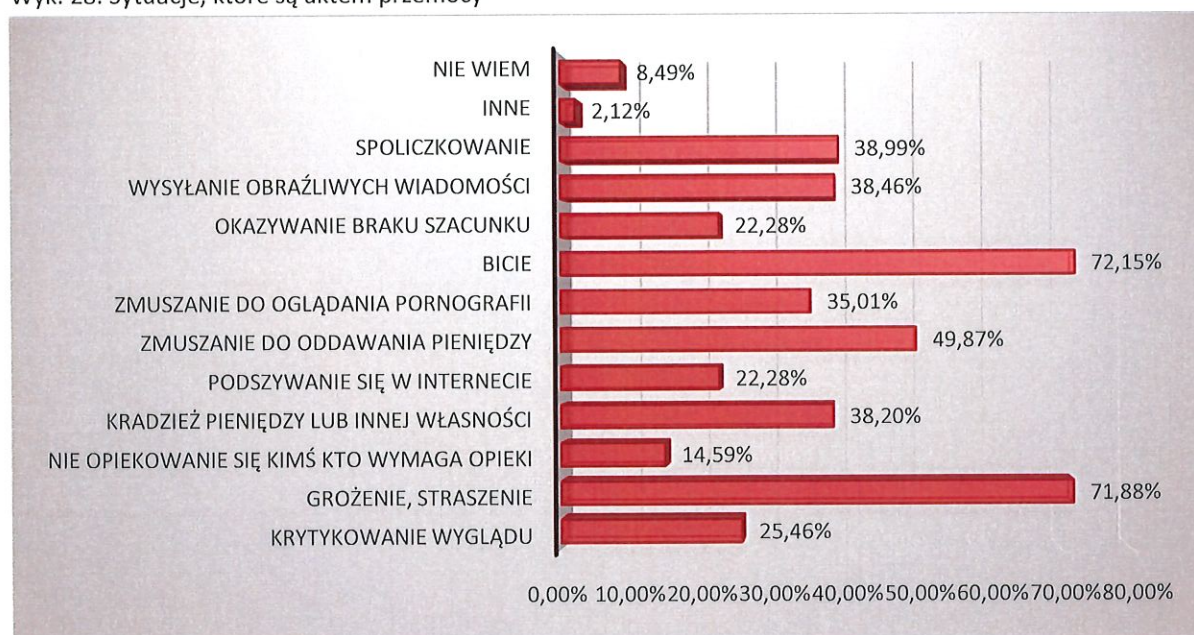
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość uczniów uważa, że zażywanie narkotyków i dopalaczy jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia – takiej odpowiedzi udzieliło 79,58% osób, a 11,41% sądzi, iż jest to raczej szkodliwe. Z tą opinią nie zgodziło się 4,52% uczniów, w tym 2,92% uważa, że jest to raczej nieszkodliwe, a 1,59% uczniów sądzi, że dopalacze zdecydowanie nie są szkodliwe. 4,51% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

PROBLEM PRZEMOCY

Celem sprawdzenia wiedzy uczniów na temat zjawiska przemocy, poproszono ich o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, uczniowie najczęściej wskazują na następujące zachowania: bicie (72,15%), grożenie, straszenie (71,88%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (49,87%), spoliczkowanie (38,99%), wysyłanie obraźliwych wiadomości (38,46%), kradzież pieniędzy lub innej własności (38,20%), zmuszanie do oglądania pornografii (35,01%), krytykowanie wyglądu (25,46%), podszywanie się w Internecie (22,28%), okazywanie braku szacunku (22,28%), nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki (14,59%) oraz inne zachowania (2,12%).

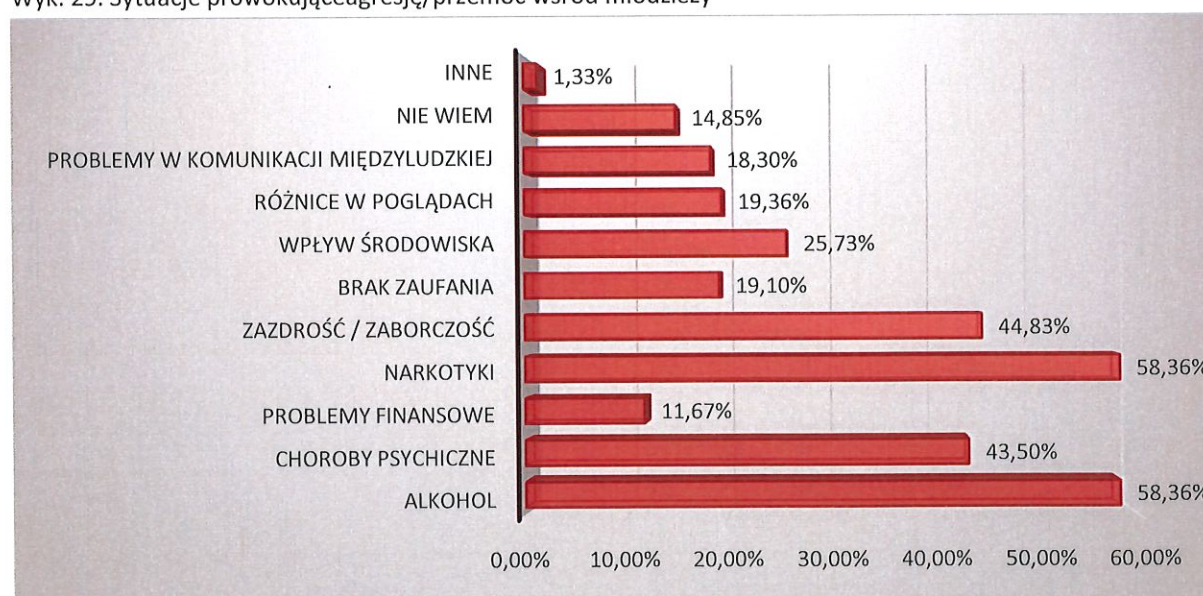
Wyk. 28. Sytuacje, które są aktem przemocy

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie uważają, że przemoc wynika głównie z nadużywania alkoholu (58,36%), narkotyków (58,36%), zazdrości/zaborczości (44,83%) oraz chorób psychicznych (43,50%). W dalszej kolejności uczniowie wymieniali: wpływ środowiska (25,73%), różnice w poglądach (19,36%), brak zaufania (19,10%), problemy w komunikacji (18,30%), problemy finansowe (11,67%) oraz innych czynników (1,33%). 1,85% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

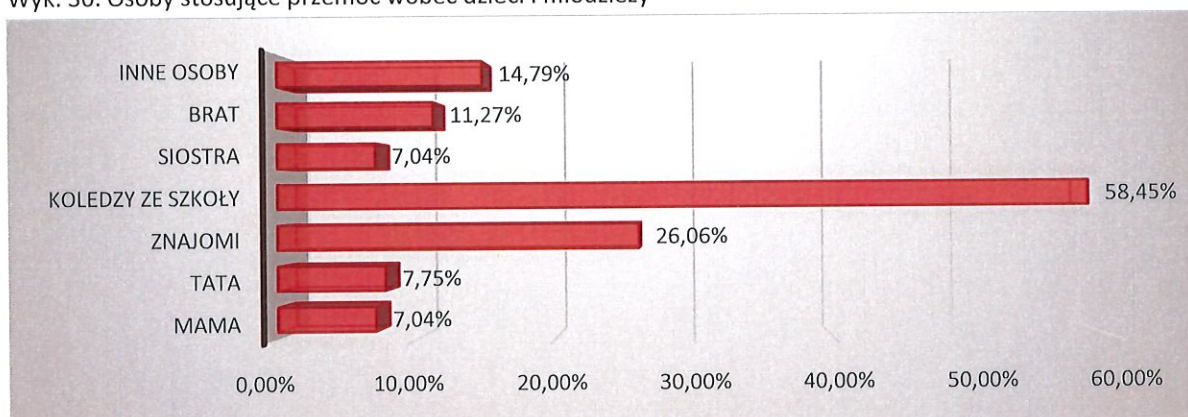
Wyk. 29. Sytuacje prowokujące agresję/przemoc wśród młodzieży

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Przemocy doświadczyło kiedykolwiek 37,67% uczniów. Przemocy doświadczyło 28% dziewczynek i 46% chłopców. Osobami stosującymi przemoc wobec uczniów byli głównie koledzy ze szkoły – taką odpowiedź wskazało 58,45% uczniów, którzy doznali przemocy. Rzadziej wskazywano natomiast na: znajomych (26,06%), brata (11,27%), tatę (7,75%), siostrę (7,04%), mamę (7,04%) oraz inne osoby (14,79%).

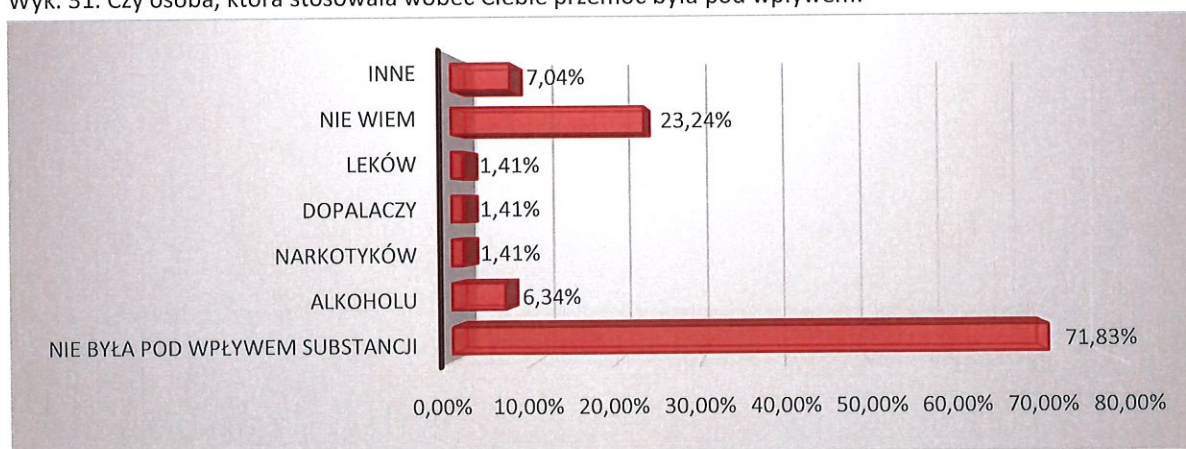
Wyk. 30. Osoby stosujące przemoc wobec dzieci i młodzieży

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy uważają, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnych substancji (71,83%). Natomiast 6,34% uczniów uważa, że osoby te były pod wpływem alkoholu, narkotyków (1,41%) i dopalaczy (1,41%). Kolejne 1,41% uczniów wskazało odpowiedź „leki”. 7,04% uczniów wskazało na inne substancje, nie wymieniając ich nazw, a 23,24% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

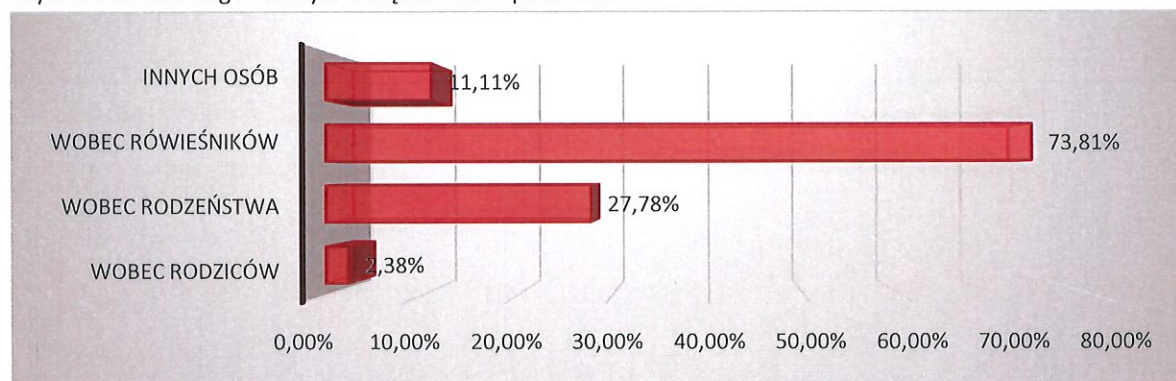
Wyk. 31. Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

50,66% badanych uczniów twierdzi, że w ich szkole występuje zjawisko przemocy między uczniami. Z tą opinią nie zgodziło się 14,06% uczniów, zaś 35,28% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż problem przemocy rówieśniczej jest obecny w szkołach na terenie gminy. Dodatkowo, 33,42% uczniów przyznało także, iż im samym zdarzyło się stosować przemoc wobec innych osób. Uczniowie ci stosowali przemoc głównie wobec rówieśników (73,81%), ale także wobec: rodzeństwa (27,78%), wobec rodziców (2,38%) oraz innych osób (11,11%).

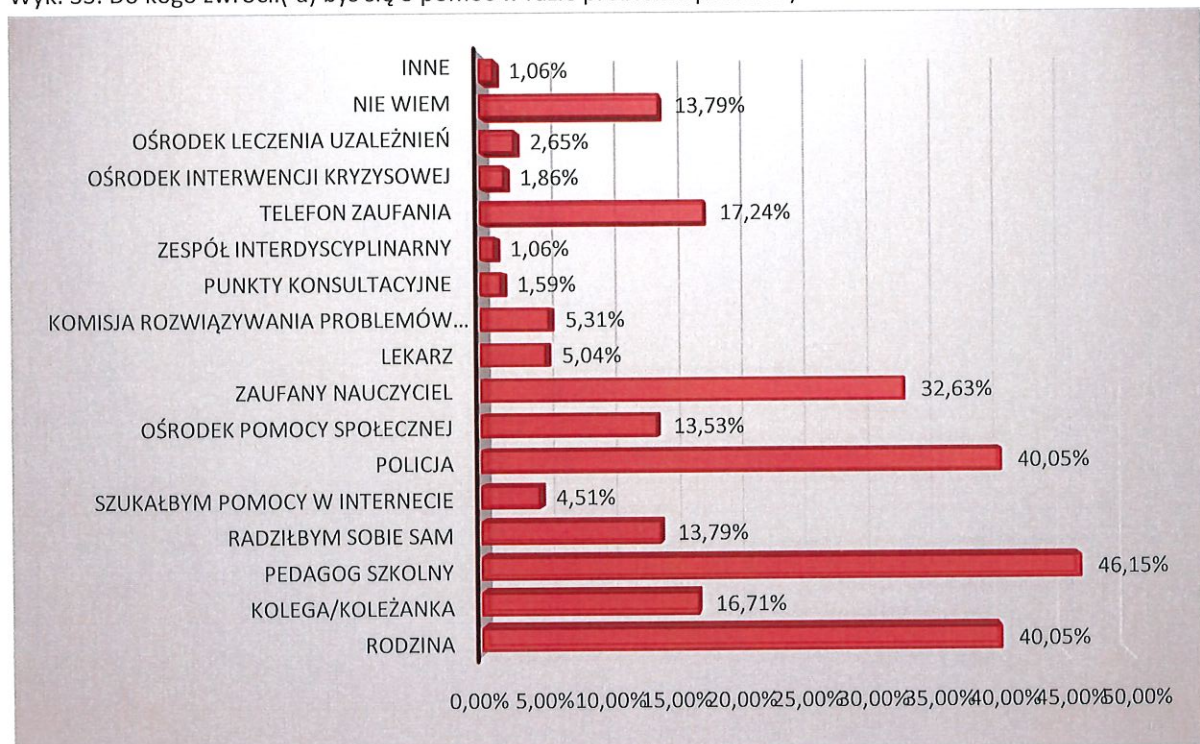
Wyk. 32. Wobec kogo zdarzyło ci się stosować przemoc?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie, ankietowani najchętniej zwróciliby się o pomoc do pedagoga szkolnego (46,15%). Natomiast 40,05% uczniów szukałoby pomocy u rodziny i Policji, zaufanego nauczyciela (32,63%), za pomocą telefonu zaufania (17,24%), kolegi lub koleżanki (16,71%), Ośrodka Pomocy Społecznej (13,53%), w Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (5,31%), u lekarza (5,04%), Ośrodka Leczenia Uzależnień (2,65%), Ośrodka Interwencji Kryzysowej (1,86%), Punktach Konsultacyjnych (1,59%) oraz w Zespole Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy (1,06%). Niepokojący jest stosunkowo wysoki odsetek odpowiedzi uczniów, którzy uważają, że radziliby sobie sami w takiej sytuacji – taką odpowiedź wskazało 13,79% osób oraz fakt, iż 4,51% badanych szukałoby pomocy w Internecie. Pokazuje to, iż uczniowie nie wiedzą do kogo mogliby się zwrócić w sytuacji kryzysowej lub też nie mają zaufanej osoby, do której mogliby zwrócić się z takim problemem.

Wyk. 33. Do kogo zwrócił(-a) byś się o pomoc w razie problemu przemocy w rodzinie?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

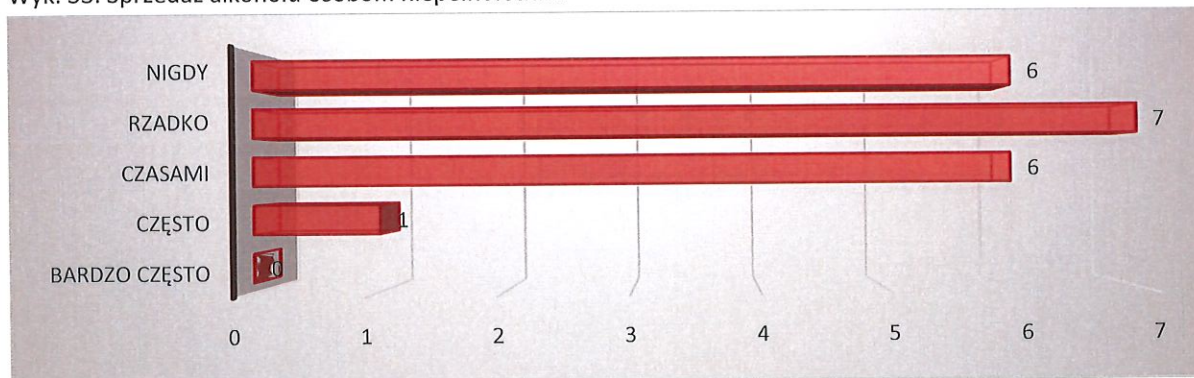
Warto zwrócić uwagę, iż 7,69% uczniów zna kogoś, kto doświadcza przemocy w swoim domu. 24,67% uczniów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

BADANIE SPRZEDAWCÓW

W celu dokładniejszego zdiagnozowania problemu alkoholowego przeprowadzone zostało również badanie sprzedawców pracujących w punktach sprzedaży alkoholu. Ich wiedza jest niezwykle cenna ze względu na fakt, iż na co dzień są oni baczni obserwatorami rzeczywistości społecznej, w związku z tym są w stanie określić skalę występujących problemów związanych z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych. W badaniu zdecydowaną większość stanowiły kobiety – 17 osób. W ankietowaniu wzięło udział również 3 mężczyzn. Najliczniejszą grupę osób tworzyli ankietowani w wieku 41 – 60 lat (12 osób). Cztery osoby znajdowały się w grupie w wiekowej 26 – 40 lat. Dwóch sprzedawców nie miało więcej niż 25 lat, a kolejne dwie osoby miały powyżej 61 lat. Siedmiu sprzedawców pracuje w swoim zawodzie od 11 do 20 lat, czterech ankietowanych posiada od 6 do 10 lat stażu pracy, trzy osoby pracują jako sprzedawcy od 1 do 5 lat, a pięciu sprzedawców posiada ponad 21 lat stażu pracy. Jeden z ankietowanych pracuje w tym zawodzie krócej niż rok. Pytania kierowane do tej grupy społecznej miały głównie na celu pogłębienie wiedzy z zakresu problematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych w gminie oraz sprawdzenie, czy w gminie Maszewo przestrzega się ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

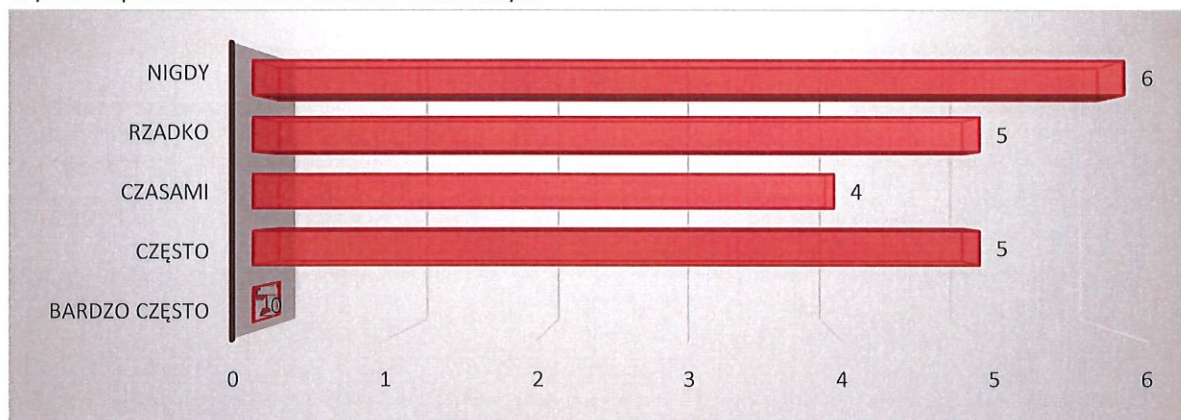
Na pytania, czy ich zdaniem, na przestrzeni ostatnich kilku lat, na terenie gminy zmieniła się skala spożycia alkoholu. Dziewięciu respondentów uważa, że obecnie spożywa się tyle samo alkoholu co kiedyś. Cztery osoby sądzą, iż aktualnie pije się mniej niż dawniej, zaś siedmiu sprzedawców twierdzi, iż współcześnie pije się więcej niż kiedyś. Kolejne pytania mają na celu sprawdzenie dostępności alkoholu dla osób nieletnich. W tym celu sprzedawców zapytano, jak często sprzedaje się alkohol osobom nieletnim na terenie gminy Maszewo. Sześciu ankietowanych uważa, że na terenie gminy nigdy nie sprzedaje się alkoholu osobom nieletnim. Siedem osób uważa, że takie sytuacje mogą mieć miejsce rzadko, sześciu respondentów wskazało odpowiedź „czasami”, a jedna osoba odpowiedź „często”.

Wyk. 33. Sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim

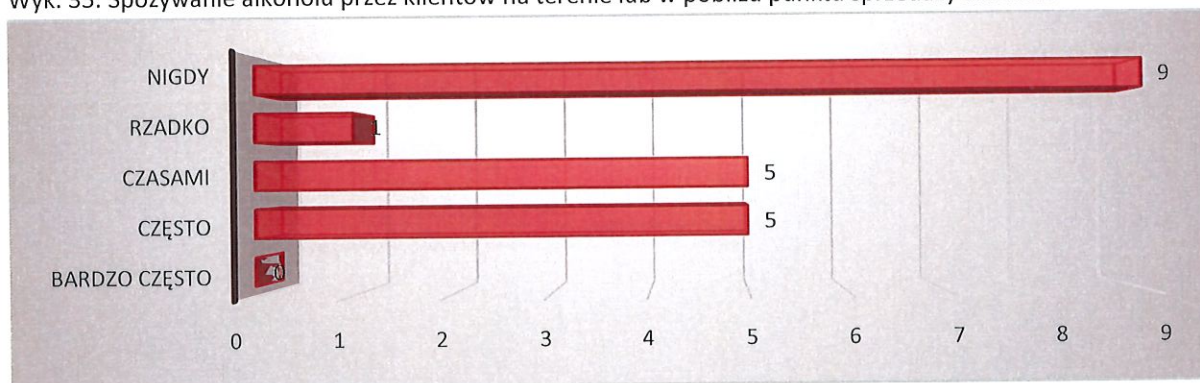
W sytuacji, gdy sprzedawcy nie mają pewności co do pełnoletniości klientów mają obowiązek sprawdzenia dokumentu potwierdzającego pełnoletniość. Sześciu sprzedawców robiło to raz lub kilka razy, pięć osób sprawdzało dowód często, tj. wiele razy, a dziewięciu sprzedawców sprawdza dowód tożsamości za każdym razem, gdy ma wątpliwości. Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem w Gminie Maszewo zdarza się, że osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu siadają za kierownicą. 10 osób przyznało, że takie sytuacje nigdy nie mają miejsca. Zdaniem pięciu osób zdarza się to rzadko, trzech sprzedawców uważa, że taka sytuacja ma miejsce czasami. Dodatkowo dwie osoby twierdzą, iż zdarza się to często. Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym jest niezgodna z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem, w gminie sprzedaje się alkohol osobom znajdującym się pod wpływem alkoholu. Sześć osób sądzi, że nie sprzedaje się alkoholu takim klientom. Kolejne pięć osób uważa, że taka sytuacja zdarza się rzadko, cztery osoby wskazały odpowiedź „czasami”. Pięciu sprzedawców uważa, że takie sytuacje mogą zdarzać się często.

Wyk. 34. Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym

Klienci nie mogą spożywać alkoholu na terenie sklepu lub w jego najbliższej okolicy. Dziewięciu sprzedawców przyznało, że w Gminie Maszewo klienci nigdy nie spożywają alkoholu na terenie punktu sprzedaży. Zdaniem jednej osoby taka sytuacja ma miejsce rzadko, pięć osób wskazało odpowiedź „czasami”, a kolejne pięć osób uważa, że zdarza się to często.

Wyk. 35. Spożywanie alkoholu przez klientów na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu

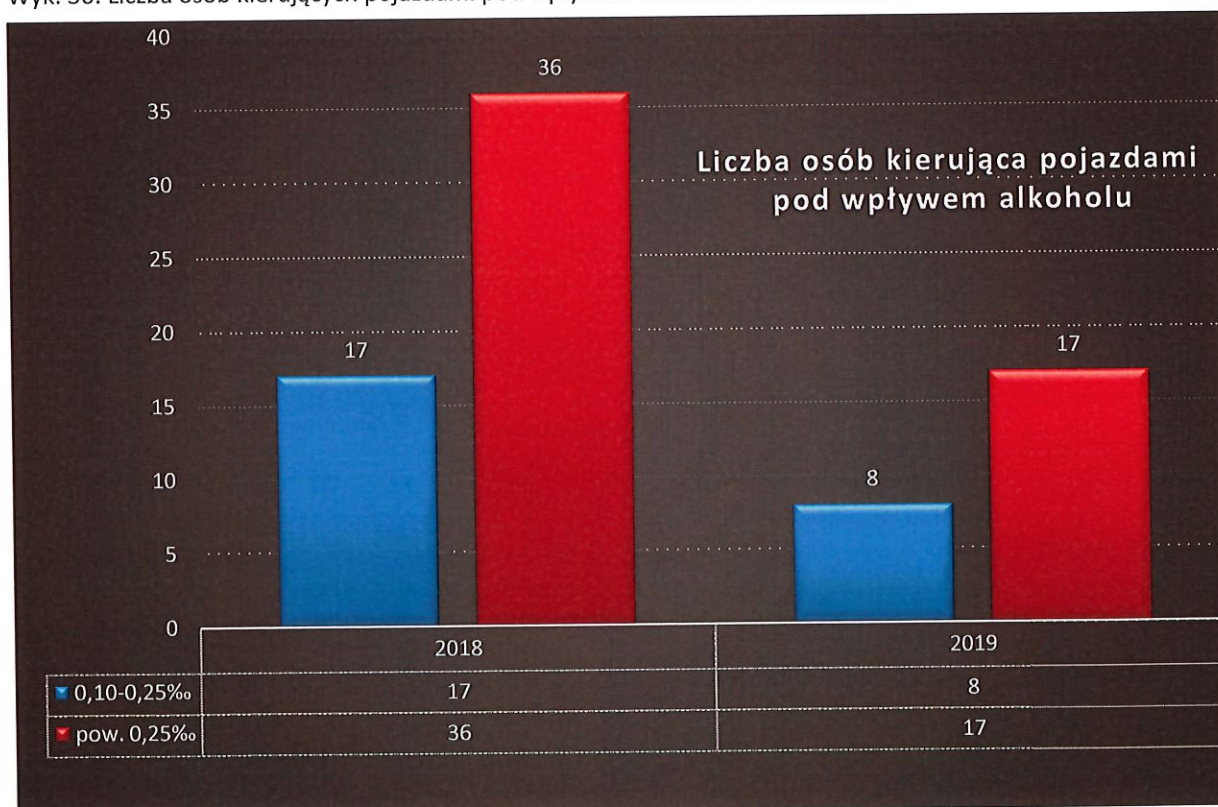

Większość ankietowanych, tj. 16 osób, nie musiało nigdy wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby nietrzeźwe, które znajdowały się na terenie punktu sprzedaży alkoholu. Trzem osobom zdarzało się to, ale rzadko, a jednej osobie przytrafia się to czasami.

Szkolenia dotyczące odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu powinni przejść wszyscy pracownicy przed rozpoczęciem pracy. Trzynastu sprzedawców przyznało, że brało udział w takim szkoleniu. Siedem osób nigdy nie zostało przeszkolonych.

Na potrzeby Programu w diagnozie uwzględniono również dane statystyczne z Posterunku Policji w Maszewie oraz dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wyk. 36. Liczba osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu w latach 2018-2019

Analizując powyższe dane zauważa się wyraźny spadek - w 2019 r. w odniesieniu do 2018 r. - liczby osób kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwości oraz po spożyciu alkoholu.

Tab. 1. Procedura „Niebieskiej Karty” w latach 2018-2019.

LATA	2018	2019
LCZBA NIEBIESKICH KART	14	25
ZAKOŃCZONE POSTĘPOWANIA	11	25
LICZBA OSÓB SKIEROWANA DO UCZESTNICTWA W PROGRAMIE KOREKCYJNO-EDUKACYJNYM	9	8

Procedura „Niebieskie Karty” to ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Niebieska Karta to procedura mająca zapewnić bezpieczeństwo osobie, wobec której stosowana jest przemoc w rodzinie. W większości przypadków przemoc spowodowana jest nadużywaniem alkoholu.

Analizując powyższe dane – w 2019 r. wyraźnie wzrosła liczba prowadzonych niebieskich kart- w stosunku do roku 2018.

W ramach procedury niebieska karta w roku 2018 skierowano 9 osób do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

W wyniku wszczętych postępowań wobec sprawców przemocy, na podstawie nakazu prokuratora:

- 1) wydano wobec trzech osób zakaz zbliżania się do ofiary,
- 2) wobec trzech osób zastosowano areszt tymczasowy,
- 3) wobec jednej osoby nakaz eksmisji.

Jeden ze sprawców przyjął środek awersyjny i podał się terapii uzależnień.

W ramach procedury niebieska karta w roku 2019 skierowano 8 osób do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

W wyniku wszczętych postępowań wobec sprawców przemocy, na podstawie nakazu prokuratora zastosowano wobec trzech osób areszt tymczasowy. Jeden ze sprawców podał się terapii uzależnień.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Instytucje i organizacje pozarządowe realizujące na terenie gminy Maszewo zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:

Tab. 1. Zasoby instytucjonalne

PODMIOTY	ZADANIA
RADA MIEJSKA I JEJ KOMISJE	wytyczanie kierunków i priorytetów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie,
BURMISTRZ	inicjuje oraz realizuje kierunki i priorytety wyznaczone przez Radę Miejską
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	wykonuje pracę socjalną z rodzinami, w których występuje alkoholizm, narkomania, przemoc, motywuje do podjęcia leczenia, udziela pomocy materialnej, pomocy prawnej w ramach Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej
GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII	• podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu, bierze udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy, dokonuje kontroli placówek sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeprowadza rozmowy motywujące z osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu lub narkotyków oraz udziela pomocy im i ich rodzinom, • wydaje opinię w sprawach zgodności lokalizacji i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miejskiej w Maszewie
URZĄD MIEJSKI	organizacja zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich,
PUNKT	udziela pomocy psychologiczno-terapeutycznej

KONSULTACYJNO-INFORMACYJNY	poprzez: ▪ motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, ▪ motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia; ▪ udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące), ▪ rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	wdraża systemowe rozwiązania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integruje i koordynuje działania podmiotów oraz specjalistów w tym zakresie, prowadzi działania interwencyjne w ramach procedury „Niebieskiej Karty”,
PROKURATURA REJONOWA	zajmuje się ściganiem i karaniem osób dopuszczających się czynów karalnych wyrządzonych pod wpływem alkoholu lub narkotyków i dopalaczy, a także przemocy w rodzinie,
SĄD REJONOWY	orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, prowadzi postępowania karne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
KOMENDA POWIATOWA POLICJI	kontroluje placówki prowadzące obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócania porządku publicznego i przemocy w rodzinie, prowadzi akcje edukacyjne i profilaktyczne,
PLACÓWKI OŚWIATOWE	realizują w ramach programów profilaktycznych zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży,
PODMIOTY DZIAŁALNOŚCI LECZNICZEJ	świadczą pomoc medyczną osobom mającym problemy z nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych i przemocy w rodzinie,

PROGRAM ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA 2021 ROK

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI ZACHODNIOPOMORSKI ODDZIAŁ REGIONALNY W SZCZECINIE	prowadzi placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w miejscowościach: Maszewo, Bagna, Bielice, Darż i Sokolniki,
RUCHY SAMOPOMOCOWE	Prowadzą spotkania grup wsparcia–mitingi Wspólnoty Anonimowych Alkoholików – AA

CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

Celem głównym Gminnego Programu jest ograniczanie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i używania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i terapeutycznych.

Cele szczegółowe:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej oraz prawnej rodzinom, w których występuje problem alkoholowy oraz przemoc w rodzinie,
- 3) prowadzenie edukacji publicznej w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 4) upowszechnienie wiedzy o szkodliwości nadużywania alkoholu i zagrożeniach związanych z chorobą alkoholową,
- 5) prowadzenie kampanii promujących zdrowy tryb życia, poprzez organizowanie imprez środowiskowych, sportowych i rekreacyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu,
- 6) prowadzenie kampanii wśród dzieci i młodzieży dotyczącej szkodliwości spożywania alkoholu i napojów energetycznych,
- 7) ograniczenie dzieciom i młodzieży dostępności do alkoholu i napojów energetycznych poprzez edukację sprzedawców napojów alkoholowych,
- 8) podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 9) wspomaganie współpracy pomiędzy instytucjami w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

WYKAZ ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU

Tab. 3. Zadania do realizacji w 2021 r. w ramach Gminnego Programu

LP.	DZIAŁANIE	WSKAŹNIK
1.	Prowadzenie działań edukacyjnych oraz programów promocji zdrowia między innymi w placówkach oświatowych.	• ilość realizowanych programów edukacyjnych i promocji zdrowia, • ilość placówek oświatowych realizujących programy edukacyjne i promocji zdrowia, • liczba dzieci i młodzieży biorących udział w: programach edukacyjno-profilaktycznych, akcjach promujących zdrowy tryb życia, • liczba rodziców i opiekunów biorących udział ww. działaniach
2.	Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym, w tym dla rodzin doświadczających przemocy. Z uwagi na ogłoszony stan pandemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przewiduje się konsultacje z psychologiem i terapeutą w ramach działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego poprzez kontakt telefoniczny lub drogą on-line.	liczba osób, którym udzielono wsparcia
3.	Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających i substancji psychotropowych.	liczba osób biorących udział w szkoleniach
4.	Zapewnienie dzieciom pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej oraz dożywiania i	• ilość placówek • liczba uczestników zajęć

	organizacji zajęć pozalekcyjnych w placówkach wsparcia dziennego i w świetlicach wiejskich.	
5.	Organizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.	• ilość zrealizowanych szkoleń • liczba uczestników
6.	Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych.	• ilość przeprowadzonych kontroli zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych • ilość wszczętych i zakończonych postępowań w sprawie cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
7.	Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, w szczególności z problemami alkoholowymi, poprzez dofinansowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji dla osób zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie.	• liczba osób korzystających ze szkoleń
8.	Wspieranie ruchów samopomocowych poprzez nieodpłatne udostępnienie pomieszczenia na spotkania grup mityngowych Wspólnoty Anonimowych Alkoholików – AA, w tym wyposażenie i remont pomieszczenia dla tych potrzeb.	• liczba osób uczestniczących w mityngach AA
9.	Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	• liczba osób biorących udział w szkoleniach i warsztatach

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

1. Za udział w posiedzeniu Komisji, jej członkom przysługuje wynagrodzenie:
 - 1) Przewodniczącemu i Zastępcy Przewodniczącego w wysokości 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2021 r.,
 - 2) pozostałym członkom Komisji w wysokości 7 % minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2021 r.
2. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności dołączonej do protokołu posiedzenia.
3. Wydatki na wynagrodzenia członków Komisji realizowane są ze środków budżetu gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, określonych w niniejszym Programie.

FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU

Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących z opłat za korzystanie ze zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też pozostałych interesariuszy Programu.

Informacja z realizacji Gminnego Programu zostanie przedstawiona w Raporcie o stanie Gminy Maszewo za rok 2021.

UZASADNIENIE

Nadużywanie alkoholu i narkotyków powoduje szkody zdrowotne i społeczne takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Koniecznym staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków oraz realizację zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie istotne jest, aby działania takie podejmowane były już na poziomie lokalnym.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym¹. Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi² oraz art. 10 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii³, prowadzenie działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, przeciwdziałaniem narkomanii oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, należą do zadań własnych gminy, realizowanych w oparciu o stosowne programy, których wymóg przyjęcia określają ww. przepisy.

W związku z powyższym przedkłada się niniejszy Program do uchwalenia.

Realizacja zadań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Maszewo na 2021 r. finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być inne środki, pozyskiwane zarówno przez Gminę, jak też pozostałych interesariuszy Programu.

Wobec powyższego wnosi się o podjęcie niniejszej uchwały.

BURMISTRZ

mgr Paweł Piesio

¹ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.)

² Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.)

³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.)